

1 KORINTHE

2:14-4:7

Geestelijk onderscheidingsvermogen, de eenheid van de gemeente en de plaats van haar dienaren.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-korinthe/2-14-4-7

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Gods geheimenis: één lichaam in Christus	4 min	5
2	De natuurlijke mens en Gods verborgen wijsheid	4 min	7
3	Geestelijk inzicht en de uitleg van het calvinisme	3 min	10
4	Psychologie en de verschuiving van de zielzorg	4 min	11
5	Zonde, verantwoordelijkheid en Bijbelse raad	5 min	13
6	Ook christenen kunnen vleselijk denken	2 min	16
7	Geestelijk onderwijs vraagt om volwassenheid	4 min	17
8	Onderscheidingsvermogen ontwikkelen	6 min	19
9	Bijbelkennis en het werk van de Geest	5 min	22
10	De geestelijke mens en het oordeel van mensen	2 min	25
11	De rechtvaardige mens en de wet	4 min	26
12	Verantwoording aan God en aan organisaties	5 min	28
13	Verantwoording en tucht in echte relaties	5 min	30
14	De gemeente als lichaam of als instituut	6 min	33

15	Samenkomen in de Naam van Christus	7 min	36
16	Het denken van Christus kennen	4 min	38
17	Verdeeldheid als teken van onvolwassenheid	2 min	41
18	Theologische etiketten en trouw aan leraren	7 min	42
19	Dienaren op Gods akker en aan Gods gebouw	5 min	46
20	Verder bouwen op het fundament van Christus	5 min	48
21	Gods tempel en de uitleg over eeuwige zekerheid	5 min	51
22	Dienaren bouwen aan de gezamenlijke gemeente	3 min	53
23	Goud en stro als beelden van mensen	3 min	55
24	Gemeentegroei en concessies aan de boodschap	3 min	56
25	Het vuur beproeft het werk van de bouwers	3 min	58
26	Gods wijsheid en de dwaasheid van het kruis	5 min	60
27	Alles is van u, maar u bent van Christus	3 min	63
28	Trouwe beheerders van Gods geheimenissen	4 min	64
29	Zelfonderzoek en Gods oordeel over motieven	3 min	67

30	God beoordeelt en beloont op Zijn tijd	3 min	69
31	Trouw in dit leven en taken in de eeuwigheid	3 min	70
32	Leraren niet boven hun plaats verheffen	3 min	72
33	Alles ontvangen uit genade: geen reden tot roem	4 min	73
	Om verder te lezen		75

1

Gods geheimenis: één lichaam in Christus

Laten we kijken naar 1 Korinthe hoofdstuk 2. De vorige keer zijn we bij vers 13 gebleven. Dat wil zeggen, we hebben vers 13 behandeld en komen nu bij vers 14. Ik vind het onhandig wanneer ik niet een heel hoofdstuk tegelijk behandel, omdat het zoveel prettiger is om de stof volgens de hoofdstukindeling te kunnen verdelen, maar het is niet anders. We hebben nog de laatste paar verzen van dit hoofdstuk voordat we naar hoofdstuk 3 gaan.

Paulus heeft in hoofdstuk 2, vers 6, gezegd dat hij bij sommige mensen in zijn bediening wel een andere benadering kiest dan bij de Korintheërs, die hij als onvolwassen beschouwde. Hij vond dat de Korintheërs in hun groei waren achtergebleven, en hij kon hun alleen geven wat hij als melk beschouwde. Maar er zijn anderen, zei hij, die zover gegroeid zijn dat hij hun voeding niet beperkt tot geestelijke melk, om zo te zeggen, maar hun vast voedsel geeft. Hij zegt in vers 6:

En wij spreken wijsheid onder de geestelijk volwassenen, maar een wijsheid niet van deze wereld, en ook niet van de leiders van deze wereld, die tenietgedaan worden.

1 KORINTHE 2:6

Maar het is geen aardse wijsheid. Het is een wijsheid die door God aan de apostelen wordt geopenbaard. Het is een wijsheid die niet eerder geopenbaard was. Het was een geheimenis, zei hij. We hebben gezien dat er verschillende plaatsen in de brieven van Paulus zijn, in Romeinen 16, Efeze 3 en Kolossenzen 1, waar hij verwijst naar een geheimenis dat in vorige generaties niet aan de mensenkinderen bekendgemaakt was, maar door de Geest aan de apostelen en profeten werd geopenbaard.

Het lijkt erop dat hij het hier over hetzelfde onderwerp heeft, want hij zegt in vers 9:

Maar het is zoals geschreven staat: Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgekomen, dat is wat God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben.

1 KORINTHE 2:9

Aan ons echter heeft God het geopenbaard door Zijn Geest. De Geest immers onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God.

1 KORINTHE 2:10

Hij zegt hier kennelijk hetzelfde als in die andere passages: dat de apostelen openbaring hebben ontvangen over een verborgen waarheid, iets wat eerder een van Gods geheimen was, maar nu door hen bekendgemaakt is.

Er wordt ons hier niet precies verteld wat die waarheid is. Maar als het hetzelfde onderwerp is dat hij bespreekt in de parallelle passages in Romeinen, Efeze en Kolossenzen, denk ik dat we gerust mogen aannemen dat hij het heeft over de waarheid van het geheimenis van het lichaam van Christus, het geheimenis van de eenheid van het lichaam van Christus. In Efeze hoofdstuk 3, vers 6, zegt Paulus dat het geheimenis is

namelijk dat de heidenen mede-erfgenamen zijn en tot hetzelfde lichaam behoren en mededeelgenoten zijn van Zijn belofte in Christus, door het Evangelie,

EFEZE 3:6

Daar vallen natuurlijk niet alleen de Jood en de heiden onder, maar ook alle anderen. In het lichaam van Christus bestaan geen scheidingen op grond van ras. En in deze context zou Paulus er zeker belang aan hechten dat de discipelen beseffen dat er geen scheidingen zijn op grond van favoriete leraren of favoriete leiders.

Het lichaam van Christus is één lichaam. Het is een geestelijk geheimenis dat, zoals alle geestelijke dingen, moeilijk of misschien onmogelijk te begrijpen is voor mensen die niet geestelijk gezind zijn. De Korintheërs waren niet geestelijk gezind, en hij wist dat ze dat niet waren, zoals hij in hoofdstuk 3, vers 4, aangeeft. Hij zegt:

Want als iemand zegt: Ik ben van Paulus, en een ander: Ik van Apollos, bent u dan niet vleeselijk?

1 KORINTHE 3:4

Vleeselijk staat tegenover geestelijk.

2

De natuurlijke mens en Gods verborgen wijsheid

Vleeselijk is een woord dat ik bij het lezen van deze passages niet heb uitgelegd, omdat ik aannam dat veel mensen er waarschijnlijk wel mee vertrouwd zijn. Het is echt een Bijbels woord. Ik denk niet dat het buiten de Bijbel of buiten christelijke kringen veel wordt gebruikt. Het woord vleeselijk, eenvoudigweg sarkikos in het Grieks, betekent ‘van het vlees’ of ‘vleeselijk’. De tegenstelling is hier die tussen vleeselijk en geestelijk. Voor Paulus denkt een vleeselijk mens als een natuurlijk mens. Hij denkt niet als een geestelijk mens.

Hier komen we bij vers 14, waar hij zegt:

Maar de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet leren kennen, omdat ze geestelijk beoordeeld worden.

1 KORINTHE 2:14

Dit is hoofdstuk 2, vers 14.

Dit is een citaat uit het Oude Testament, in wezen uit Job 15:8. Hij zegt:

Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend, dat hij Hem zal onderrichten? Maar wij hebben de gedachten van Christus.

1 KORINTHE 2:16

Wat hij in vers 11 zei, houdt verband met wat hij hier zegt. Hij zei:

Want wie van de mensen kent de dingen van de mens dan de geest van de mens, die in hem is? Zo kent ook niemand de dingen van God dan de Geest van God.

1 KORINTHE 2:11

Dat wil zeggen, de innerlijke mens kent zichzelf beter dan degenen die hem van buitenaf bekijken. Ieder van ons kent waarschijnlijk wel enkele geheimen over zichzelf die, als ze openbaar werden, zouden veranderen hoe sommige mensen ons zien. Het is niet zo dat we oneerlijk of geheimzinnig doen. Het is eenvoudig zo dat niet alles opbouwend is om te vertellen. Niet alles is nuttig om mee te delen.

Er zijn misschien dingen die ieder van ons zou toegeven als ernaar werd gevraagd, maar er is geen reden om die informatie uit eigen beweging te geven. Het zou eenvoudigweg niet opbouwend zijn. In sommige gevallen gaat het om iets uit het verleden, dat allang vergeven is, enzovoort. Maar we kennen onszelf beslist op een dieper niveau dan anderen ons ooit zullen kennen. Dat bedoelt hij wanneer hij zegt:

Wie weet wat er in iemand omgaat, behalve zijn eigen geest?

Zijn eigen innerlijke mens kent zijn eigen hart zoals anderen dat niet kunnen. Hij zegt dat evenzo niemand de dingen van God kent behalve de Geest van God. Het gaat om de verborgen dingen van God die Hij niet zomaar aan iedereen vertelt, dingen die Hij niet openbaar heeft gemaakt. Er zijn natuurlijk dingen over God die algemeen bekend zijn. Paulus zegt in Romeinen hoofdstuk 1:

Want de dingen van Hem die onzichtbaar zijn, worden sinds de schepping van de wereld uit Zijn werken gekend en doorzien, namelijk én Zijn eeuwige kracht én Zijn Goddelijkheid, zodat zij niet te verontschuldigen zijn.

ROMEINEN 1:20

Maar er zijn andere, meer verborgen, meer geheime dingen die God alleen aan Zijn vrienden vertelt. Dat doet Hij door Zijn Geest, zegt Paulus.

Maar het is zoals geschreven staat: Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgekomen, dat is wat God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben. Aan ons echter heeft God het geopenbaard door Zijn Geest. De Geest immers onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God.

1 KORINTHE 2:9-10

En hij zegt:

En wij hebben niet ontvangen de geest van de wereld, maar de Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons door God genadig geschonken zijn.

1 KORINTHE 2:12

3

Geestelijk inzicht en de uitleg van het calvinisme

Omdat dit zo is, denk ik dat Paulus van zijn lezers verwacht dat ze begrijpen dat de eenheid van het lichaam van Christus een geestelijke zaak is. Die gaat uit boven kleinzielige verdeeldheid en trouw aan een favoriete prediker. Het is een geestelijke eenheid die alleen geestelijke mensen werkelijk kunnen begrijpen en waarderen. Hij maakt in vers 14 en 15 onderscheid tussen de natuurlijke mens in vers 14 en degene die geestelijk is in vers 15.

Maar de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet leren kennen, omdat ze geestelijk beoordeeld worden.

1 KORINTHE 2:14

Sommige mensen hebben dit zo opgevat dat zelfs een ongelovige het Evangelie niet kan aannemen tenzij God het in hem geboren laat worden. Dit is natuurlijk een calvinistische opvatting van dit vers. Ze hebben het vers in elk geval soms op deze manier gebruikt: God moet voor iedere natuurlijke mens de beslissing nemen om christen te worden. Die mens kan niet zelf beslissen, omdat de natuurlijke mens de dingen van de Geest van God niet kan aannemen.

Volgens mij werpt de context van Paulus echter een ander licht hierop. Ik denk dat hij zegt dat de geestelijke geheimen niet gekend kunnen worden door mensen die hun toevlucht nemen tot menselijke filosofie enzovoort. Daarmee bedoel ik niet het fundamentele inzicht dat Jezus voor mijn zonden gestorven is, hoewel dat iets geestelijks is, maar de verborgen dingen van de Geest van God. Bij die menselijke filosofie is alleen hun natuurlijke verstand bezig, dat zijn best doet om dingen te begrijpen. Maar dingen die God door Zijn Geest heeft geopenbaard, kunnen niet op die manier begrepen worden. Ze moeten geestelijk onderscheiden worden. Mensen die geen geestelijk onderscheidingsvermogen hebben, staan zo ver af van het begrijpen

van de dingen van de Geest dat ze die dwaas zouden vinden als ze die onder woorden hoorden brengen. Wat de mens wijs lijkt, is dwaas voor God, en wat de mens dwaas lijkt, is in veel gevallen wijsheid voor God.

Jezus zei in Lukas 16, volgens mij in vers 15:

En Hij zei tegen hen: U bent het die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw hart. Want wat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God.

LUKAS 16:15

God ziet alles anders dan wij in de wereld. Daarom moeten we veranderd worden door de vernieuwing van ons denken. Ik kan beter even nagaan of ik de juiste verwijzing heb gegeven. Ja, dat heb ik: Lukas 16:15.

De dingen die Gods wijsheid zijn, lijken dwaasheid voor mensen die er geen waardering voor hebben.

4

Psychologie en de verschuiving van de zielzorg

Ik denk vaak aan dit vers als ik denk aan de verafgoding van psychologie bij veel christenen. Want de psychologie zoals die nu wordt beoefend en begrepen, is niet uit het christendom voortgekomen. Ze is ontstaan in strijd met het christendom. Het christendom had zich tegenover de wereld altijd aangeprezen als het denkstelsel dat de oplossingen had voor de zondige gedragsproblemen van de mens. Als mensen door angst werden gekweld, als ze problemen hadden met woede, als ze verslavingsproblemen hadden, als ze veel last hadden van somberheid, dan was het eeuwenlang vanzelfsprekend dat ze met die problemen terechtkonden bij een voorganger, bij een priester, bij iemand die hun onderricht kon geven in het Woord van God. Want het waren geestelijke problemen.

In de negentiende eeuw werden deze problemen door toedoen van Sigmund Freud opnieuw gedefinieerd als medische problemen. Niet medisch in de zin dat ze werden veroorzaakt door chemische stoffen, hoewel de moderne psychiatrie veel van die problemen zo begrijpt. Maar medisch in de zin dat de ziel van de mens vergelijkbaar was met het lichaam: ze kon ziekten hebben en had geschoolde beroepskrachten nodig om die problemen vast te stellen en eraan te werken, om mensen ervan af te helpen. En zo werd wat ooit de genezing van zielen was, een bediening die de kerk eeuwenlang had, overgedragen aan beroepskrachten die waren opgeleid in de seculiere psychologie en psychiatrie.

Lange tijd stonden die tegenover elkaar. Het christendom en de psychologie zagen elkaar als rivalen op hetzelfde terrein. Menselijk gedrag was namelijk het terrein waarmee ze zich allebei bezighielden. Ze probeerden ons allebei een mensbeeld en methoden voor verandering te geven.

Maar wat er de laatste tijd is gebeurd, is dat het evangelische christendom op veel gebieden zo ver van de Bijbel is afgedwaald. En niet alleen in zijn kennis van de Bijbel, maar ook in zijn trouw aan de Bijbel. Veel christenen zijn eenvoudigweg niet langer trouw aan het Woord van God. We zien dat overal om ons heen, met vooraanstaande evangelische leiders die zeggen: ‘Misschien hebben we de Reformatie niet meer nodig. Misschien moeten we ons bij de katholieken aansluiten, enzovoort. Zij hebben God tenslotte ook lief.’ Daarmee zeggen ze in feite dat verschillen in het begrijpen van de fundamentele dingen die de Bijbel leert, er helemaal niet meer toe doen.

De trouw aan de Schrift die de reformatoren hadden, en die tot ver in de vorige eeuw grotendeels in evangelische kringen aanwezig was, is overboord gezet. Evangelische christenen vinden het nu belangrijker om in de ogen van de wereld respectabel te zijn dan om trouw te zijn aan Gods Woord. Ik doe hier een vergaande generaliserende uitspraak. Natuurlijk zul je uitzonderingen vinden op wat ik zeg. Maar dit is de tendens die ik in elk geval waarneem in de zichtbare, grote evangelische beweging. Ik lees de belangrijkste tijdschriften van die beweging, en daar vind ik de neiging om te zeggen: ‘Trouw aan het Woord van God’ — ze zeggen het niet zo onomwonden als ik het nu zeg — ‘is niet zo belangrijk als aansluiting vinden bij onze generatie.’

Wat dit voor velen van hen betekent, is: ‘We willen niet achterhaald overkomen. We willen niet ouderwets lijken. We willen de aansluiting bij moderne wetenschappelijke ontdekkingen niet missen.’ Wat dat betekent, is natuurlijk dat we menselijke problemen en oplossingen voor menselijke problemen opnieuw moeten definiëren vanuit psychologische inzichten. Ze zeggen: ‘Alle waarheid is Gods waarheid.’

Natuurlijk was Sigmund Freud geen christen, en Carl Jung was geen christen. Carl Rogers was geen christen. Maslow was geen christen. Maar deze mannen hebben dingen ontdekt. We wijzen de sterrenkunde niet af alleen omdat bepaalde niet-christenen daarin misschien ontdekkingen hebben gedaan, en evenmin de biologie of de natuurkunde. Dat Einstein geen christen was, betekent nog niet dat we afwijzen wat hij over natuurwetten heeft ontdekt, zeggen ze. Waarom zouden we dan afwijzen wat heidenen misschien over de menselijke psyche hebben ontdekt?

5

Zonde, verantwoordelijkheid en Bijbelse raad

Daar is natuurlijk een antwoord op, want de menselijke psyche behoort tot het terrein van de geest. Waarom mensen slechte dingen doen, is een geestelijke vraag. De Bijbel heeft daar een duidelijk antwoord op, en dat verschilt van het antwoord waarmee onbijbelse denkers komen. Je doet geen slechte dingen vanwege de manier waarop je bent opgevoed, hoewel de manier waarop je bent opgevoed het inderdaad moeilijker kan maken om het goede te doen. Maar dat is niet waarom je een zondaar bent. Je bent een zondaar omdat je zo geboren bent. Je bent een zondaar omdat je zelfzuchtig bent. Je bent een zondaar omdat je verkeerde keuzes maakt. Dat zijn de feiten.

Er zijn dingen die daarop invloed hebben, maar de Bijbel geeft aan dat we volledig verantwoordelijk zijn voor ons zondige gedrag. Bijbels gezien is het niet juist om de schuld bij anderen te leggen, hoewel de psychologie vaak het grootste deel van haar tijd besteedt aan het uitzoeken wie er nog meer de schuld kan krijgen: de samenleving, je ouders, de kerk, je onderwijzers of wie dan ook. Iemand anders dan jij is verantwoordelijk voor je wangedrag, en vervolgens word je in een ander licht geplaatst: als slachtoffer in plaats van als schuldige.

Dat is in wezen het uitgangspunt van de psychologie, en dat druist tegen de Bijbel in. En christenen hebben het gevoel: 'We kunnen in deze dingen niet meer zo strikt zijn als vroeger, want deze mannen hebben ook iets van Gods waarheid ontdekt.'

Ik zou ermee instemmen dat wat een sterrenkundige door een telescoop ontdekt, of een bioloog door een microscoop, deel kan zijn van Gods waarheid, ook al is die onderzoeker geen christen. De Bijbel zegt zelf dat er door de dingen die Hij gemaakt heeft veel dingen ontdekt kunnen worden. In feite is iedere heiden niet te verontschuldigen voor zijn ongeloof, omdat hij bepaalde dingen had moeten weten op grond van wat er in de schepping zichtbaar is.

Maar het wordt een ander verhaal wanneer je over geestelijke dingen begint te praten.

De psychologie, zoals die tegenwoordig wordt beoefend en uitgelegd, is ontwikkeld door ongeestelijke mensen, door natuurlijke mensen die geestelijke problemen proberen te verklaren. Wanneer je hun de christelijke antwoorden geeft, klinken die hun dwaas in de oren. Ze maken ze belachelijk. Ze zeggen: 'Je kunt de problemen van mensen niet zomaar oplossen door Bijbelverzen uit te delen alsof het aspirientjes zijn', alsof iemand ooit op het idee is gekomen om het zo te doen.

Maar ze suggereren dat het al te simpel, dwaas en naïef is om te zeggen dat het Woord van God alles biedt wat nodig is voor het leven en de godsvrucht, hoewel het daar zelf aanspraak op maakt. Hij verwijst daarbij naar:

Immers, Zijn Goddelijke kracht heeft ons alles geschonken wat tot het leven en de godsvrucht behoort, door de kennis van Hem Die ons geroepen heeft door Zijn heerlijkheid en Zijn deugd.

2 PETRUS 1:3

Ze suggereren ook dat het al te simpel, dwaas en naïef is om te zeggen dat iemand volwassen, compleet en helemaal toegerust kan worden voor elk goed werk door uitsluitend gebruik te maken van het Woord van God voor onderwijs, weerlegging, verbetering en opvoeding in rechtvaardigheid. Hij verwijst daarbij naar:

Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.

2 TIMOTHEÛS 3:16-17

het volgende kan zijn:

volwassen, compleet en helemaal toegerust om allerlei goed werk te doen.

Zelfs evangelische christenen keuren deze dingen tegenwoordig af, hoewel de Bijbel ze over zichzelf verklaart. En christenen door de geschiedenis heen hebben ondervonden dat ze waar zijn, totdat men het belangrijk begon te vinden om de gedachten van natuurlijke mensen in ere te houden, over wie de Bijbel het volgende zegt:

Maar de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet leren kennen, omdat ze geestelijk beoordeeld worden.

1 KORINTHE 2:14

Dit is ongetwijfeld de reden voor de volgende zaligspreking:

Welzalig de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen, die niet staat op de weg van de zondaars, die niet zit op de zetel van de spotters,

PSALMEN 1:1

Wandelen in de raad van de goddelozen betekent dat je geestelijk advies, moreel en ethisch advies, en advies over het nemen van beslissingen aanneemt van mensen die Gods waarheid als dwaasheid zouden beschouwen, omdat geestelijke dingen door geestelijke mensen onderscheiden moeten worden.

6

Ook christenen kunnen vleselijk denken

Paulus gelooft blijkbaar dat je geen ongelovige hoeft te zijn om vleselijk te zijn, om als een natuurlijk mens te denken. Hij zegt tegen de Korintheërs, die hij volgens zijn openingswoorden in de brief als heiligen beschouwt, dat velen van hen als vleselijke, onvolwassen zuigelingen in Christus zijn. Dat zegt hij in hoofdstuk 3, vers 1, en hoofdstuk 3, vers 4.

Waar het hier om gaat, is dat zelfs een christen de fout kan maken om als een natuurlijk mens te denken. Geestelijk gezind zijn betekent dat je je gedachten, je wijsheid enzovoort aan de Heilige Geest onderwerpt. Dat je als een zuigeling bent die alles nog moet leren, bereid om eenvoudig te aanvaarden wat de Geest van God door Zijn geopenbaarde Woord zegt. Dat is een geestelijke gezindheid. De aanname dat Gods Woord getoetst moet worden aan de heersende opvattingen van ons gezond verstand, de aannames van onze cultuur of wat dan ook, is een vleselijke, wereldse, natuurlijke manier van denken.

Mensen die zo denken, kunnen in zekere zin christenen zijn. Christenen denken niet allemaal volmaakt juist. We hebben niet allemaal volmaakte gedachten. We bevinden ons in een proces dat de Schrift zo beschrijft: veranderd worden door de vernieuwing van ons denken. Zoals Paulus schrijft:

En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.

ROMEINEN 12:2

En in de vroege fasen van dat proces kunnen we zeker veel verkeerde opvattingen hebben. Maar dat is het verschil tussen een vleselijk en een geestelijk mens. De geestelijke mens kan geestelijke dingen waarnemen en onderscheiden.

7

Geestelijk onderwijs vraagt om volwassenheid

Nu zegt hij in vers 14:

Geestelijke dingen begrijp je op een geestelijke manier.

Eerder had hij aan het eind van vers 13 gezegd:

Van die dingen spreken wij ook, niet met woorden die de menselijke wijsheid ons leert, maar met woorden die de Heilige Geest ons leert, om geestelijke dingen met geestelijke dingen te vergelijken.

1 KORINTHE 2:13

Aan het einde van onze vorige lezing heb ik al genoemd dat de laatste zinsnede in vers 13 moeilijk te vertalen is. Daar staat:

‘geestelijke dingen met geestelijke dingen vergelijken’. Letterlijk betekent het: ‘geestelijk met geestelijk verbinden’. Het is niet helemaal duidelijk wat hij daarmee bedoelt.

Sommigen begrijpen het als het verbinden van geestelijke dingen met geestelijke mensen. Dat wil zeggen dat we deze geestelijke inzichten, deze diepe dingen, niet aan ongeestelijke mensen geven. We delen ze met geestelijke mensen. Dat is ongetwijfeld wat hij in vers 6 bedoelde:

En wij spreken wijsheid onder de geestelijk volwassenen, maar een wijsheid niet van deze wereld, en ook niet van de leiders van deze wereld, die tenietgedaan worden.

1 KORINTHE 2:6

We delen de diepe dingen niet met mensen die ze niet kunnen verdragen. Voor de zuigelingen houden we het bij melk.

Anderen menen dat Paulus zegt dat we geestelijke begrippen met geestelijke woorden verbinden. Dat wil zeggen dat we niet proberen woorden van onze eigen keuze te gebruiken om geestelijke dingen te beschrijven. We moeten de woorden gebruiken die de Heilige Geest kiest. Dat is in wezen wat er eerder in vers 13 staat.

Maar ik denk dat hij het er waarschijnlijk over heeft dat hij natuurlijke mensen niet probeert te overtuigen van de diepere dingen van de Geest van God. Die dingen worden door de Geest geopenbaard, ze worden door geestelijke mensen onderscheiden en voor anderen zijn ze dwaasheid. Dus verspilt hij zijn tijd niet. Hij beoordeelt zijn toehoorders op hun vermogen om dingen op geestelijk niveau naar waarde te schatten. En hij neemt niet de moeite om hun geestelijke waarheden te geven die ze niet kunnen verdragen.

Jezus koos blijkbaar dezelfde benadering tegenover Zijn discipelen in de bovenzaal in Johannes hoofdstuk 16. In Johannes 16, vers 12 en 13, zei Jezus:

Nog veel heb Ik tegen u te zeggen, maar u kunt het nu niet dragen. Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.

JOHANNES 16:12-13

Let erop dat Jezus wist dat Zijn discipelen niet volwassen genoeg of geestelijk genoeg waren om sommige dingen te begrijpen die Hij hun zelfs op dat moment graag had willen vertellen. Hoewel dit Zijn laatste avond met hen was vóór Zijn kruisiging, waren ze nog steeds natuurlijk in hun denken, nog steeds vleeselijk in hun denken. Zozeer dat sommige geestelijke dingen eenvoudig niet aan hen konden worden toevertrouwd. Maar Hij wanhoopte er niet aan dat ze het ooit zouden kunnen leren. Want Hij wist dat de Heilige Geest zou komen en hen tot geestelijke mensen zou maken. Als geestelijke mensen konden ze vervolgens worden geleid in deze waarheden waarvoor ze, zoals Jezus wist, op dat moment nog niet helemaal klaar waren.

Paulus koos dezelfde benadering tegenover sommige van zijn discipelen, onder wie blijkbaar de Korintheërs, want hij gaf hun alleen melk. Hij wist dat ze niet behoorden tot de volwassenen, tot de geestelijke mensen die het vermogen hadden om geestelijke dingen te verteren, in zich op te nemen en naar waarde te schatten. Zolang je niet geestelijk denkt, lijken geestelijke dingen je dwaasheid.

8

Onderscheidingsvermogen ontwikkelen

Ik wil iets zeggen over dit woord ‘onderscheiden’ in vers 14, in de uitspraak dat dingen geestelijk worden onderscheiden. De Engelse vertaling die ik gebruik, heeft hier ‘discerned’, oftewel ‘onderscheiden’; de hierboven aangehaalde Nederlandse vertaling heeft ‘beoordeeld’. We horen mensen soms zeggen dat ze de gave van onderscheiding

hebben. Daar wordt in de Schrift eigenlijk nergens over gesproken. Er wordt nergens verwezen naar een gave van onderscheiding. In 1 Korinthe 12 staat wel een lijst met gaven van de Heilige Geest, waarvan er één het onderscheiden van geesten wordt genoemd. De precieze betekenis van die uitdrukking zullen we bekijken wanneer we bij dat hoofdstuk komen.

Wat is het onderscheiden van geesten? In wezen zijn er twee algemene opvattingen. De ene is dat het te maken heeft met het vermogen om de geestelijke wezens te herkennen die in de buurt zijn, of het nu demonen zijn of wat dan ook. Het onderscheiden van geesten is het vermogen om de geestelijke werkelijkheid om je heen te herkennen en waar te nemen. Een andere opvatting is dat het onderscheiden van geesten eenvoudig de gave is om profetie te kunnen beoordelen. We zullen die twee opvattingen bespreken wanneer we bij 1 Korinthe 12 komen. Maar geen van beide is hetzelfde als onderscheidingsvermogen in het algemeen.

Veel mensen hebben me verteld dat ze een gave van onderscheiding hebben. Maar zoals blijkt, is dat meestal gewoon een gave van achterdocht. Vaak onderscheiden ze geestelijk niet meer dan wie dan ook. Ze vertrouwen alleen meer op hun intuïtie dan de meeste mensen, vaak geheel ten onrechte.

Maar onderscheidingsvermogen is geen gave. De Bijbel behandelt onderscheidingsvermogen niet als een gave. Het onderscheiden van geesten is een gave, maar onderscheidingsvermogen wordt in de Bijbel behandeld als iets wat ontwikkeld wordt. Het is iets wat bij volwassenheid hoort. Iemand kan een gave ontvangen op het moment dat hij tot behoud komt: een gave van genezing, een gave van wonderen of een gave van het spreken in tongen. Maar onderscheidingsvermogen ontwikkelt zich naarmate iemand volwassen wordt.

We hebben dit gezien in Hebreeënen hoofdstuk 5. Daar wil ik je aandacht nog eens op vestigen, omdat de overeenkomst met deze passage in 1 Korinthe duidelijk is. Daar heeft Paulus de melk van het Woord tegenover het vaste voedsel geplaatst. Hij maakt

duidelijk dat hij de kleine kinderen melk gaf, maar dat vast voedsel bestemd was voor degenen die volwassener waren. De schrijver van Hebreeën zegt hetzelfde in Hebreeën 5:13:

Ieder immers die van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid, want hij is een kind.

HEBREEËN 5:13

Het vermogen om geestelijke zaken te onderscheiden — waar en onwaar, goed en kwaad, geestelijke dingen — wordt ontwikkeld bij degenen die volwassen zijn en die hun geestelijke zintuigen zo hebben geoefend dat ze dit vermogen hebben. Een baby wordt geboren met alle spieren in zijn lichaam die hij ooit zal hebben, maar die spieren moeten ontwikkeld worden. Iemand die een kenner van klassieke muziek wil worden, heeft vanaf de dag van zijn geboorte oren en het vermogen om muziek te horen. Maar zijn gehoor moet worden getraind om de nuances tussen de stijl van de ene componist en die van de andere te onderscheiden. Het kan getraind worden. De zintuigen kunnen op die manier getraind worden om subtiele verschillen te onderscheiden, enzovoort. Maar het is niet iets waarmee iemand geboren wordt.

Een christen heeft de Geest van God, zelfs op het moment dat hij wedergeboren wordt. Maar die persoon heeft niet noodzakelijkerwijs geestelijk onderscheidingsvermogen ontwikkeld. De schrijver van Hebreeën, wie dat ook mag zijn, zegt dat geestelijk onderscheidingsvermogen het resultaat is van gebruik. Gebruik waarvan?

Maar voor de volwassenen is er het vaste voedsel, voor hen die hun zintuigen door het gebruik ervan geoefend hebben om te kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad.

HEBREEËN 5:14

Gebruik waarvan? Vers 13 lijkt ons dat te vertellen. Degenen die dit niet hebben gedaan, zijn onervaren in het Woord van de gerechtigheid. Vaardigheid in het Woord — het Woord van God — rust ons toe met het vermogen om te weten wat juist en verkeerd is, goed en kwaad, waarheid en dwaling.

Geestelijke dingen kun je het beste onderscheiden, niet uitsluitend aan de hand van ingevingen, vermoedens, voorgevoelens en intuïties, maar aan de hand van wat God in Zijn Woord als waarheid openbaart. Iemand die gebruikmaakt van het Woord, iemand die vaardig wordt in het Woord van de gerechtigheid, zal zijn zintuigen oefenen om beter onderscheid te kunnen maken tussen goed en kwaad, waarheid en dwaling, enzovoort. Dat is duidelijk iets wat iemand niet bezit op het moment dat hij wedergeboren wordt. Het is een eigenschap die ontwikkeld wordt, en Paulus noemt die als een van de factoren die bij volwassenheid horen.

Geestelijke dingen moeten geestelijk onderscheiden worden. Als we zeggen dat ze geestelijk onderscheiden worden, betekent dat niet dat het een gave van de Heilige Geest is. Het Woord van God is iets geestelijks. De Schriften zijn een openbaring van de Geest van God.

9

Bijbelkennis en het werk van de Geest

Ik wil niet zeggen dat ik onverdraagzaam ben. Misschien ben ik inderdaad onverdraagzaam, maar ik heb echt een hekel aan iets wat heel vaak in charismatische kringen gebeurt: de minachting waarmee Bijbelkennis en Bijbelwetenschap worden overladen. Je zou kunnen zeggen dat ik daar een hekel aan heb omdat dat het terrein is waaraan ik mij heb gewijd, en ik niet graag geminacht word. Maar het is eigenlijk andersom. Het is niet omdat ik de Bijbel heb bestudeerd en de Bijbel heb willen leren kennen, dat ik me erger aan mensen die daar kleinerend over doen. Het is omdat ik er waarde aan hecht en niet houd van mensen die er kleinerend over doen, dat ik hem heb bestudeerd. Het is niet zo dat mijn positie als Bijbelleraar mij tegenover mensen plaatst die de Bijbel ondermijnen. Het is het feit dat ik eerbied voor het Woord van God heb, en altijd heb gehad, waardoor ik Bijbelleraar heb willen worden.

Veel charismatische christenen — en ik ben zelf, denk ik, een charismatisch christen volgens de striktste definitie van dat woord — hebben de neiging om te zeggen: ‘Nou, Bijbelwetenschap, dat is alleen maar de letter.’

Hij heeft ons namelijk bekwaam gemaakt om dienaars van het nieuwe verbond te zijn, niet van de letter, maar van de Geest; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

2 KORINTHE 3:6

Wie heeft dit volgens jou geïnspireerd? Dit is niet uit de gedachten van mensen voortgekomen.

want de profetie is destijds niet voortgebracht door de wil van een mens, maar heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken.

2 PETRUS 1:21

Ja, de Geest maakt levend, en Hij heeft hieraan leven gegeven. Hij heeft leven gegeven door de openbaring van Zijn waarheid in het Woord. Dit is geestelijk. Dit is iets geestelijks. Jezus zei:

De Geest is het Die levend maakt, het vlees heeft geen enkel nut. De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.

JOHANNES 6:63

Dat zei Hij in Johannes 6:63.

Het bestuderen van het Woord van God kan natuurlijk een vleselijke bezigheid zijn als een vleselijk mens dat doet. Iemand kan alle leerstellingen van zijn kerkgenootschap leren en leren hoe hij Schriftteksten kan aanhalen als bewijs voor die leerstellingen. Ik heb gehoord van een hoogleraar aan de Universiteit van Californië in Berkeley, meen

ik, die niet eens christen was, maar het hele Nieuwe Testament uit zijn hoofd had geleerd en het kon opzeggen. Het is duidelijk dat zulke verstandelijke kennis geen garantie is voor geestelijk inzicht.

Toch komt geestelijk inzicht niet zonder kennis van het Woord van God. We kunnen geen onderscheid maken tussen goed en kwaad als we niet hebben verwerkt wat God door Zijn Geest in het Woord van God heeft geopenbaard. De grote fouten die we overal om ons heen in charismatische kringen zien — het achternalopen van elke rage, elke wind van leer, enzovoort — komen voornamelijk voort uit één ding. Voor zover ik kan beoordelen, ontbreekt het aan werkelijke eerbied voor het Woord van God. Men neemt niet ter harte wat God al heeft gezegd, verwerkt dat niet en laat het geen deel worden van ons denken en van de manier waarop we onderscheid maken. Doordat ze dat nalaten, zijn charismatici allerlei beschamende dingen gaan doen. Gewoonlijk komen en gaan die dingen als rages. Maar ze zouden helemaal niet hoeven te komen, en ook niet te gaan, als we meer onderscheidingsvermogen hadden. Ik denk dat het in de charismatische beweging heel vaak in ruime mate aan onderscheidingsvermogen ontbreekt. Dat is ook ironisch, want charismatici zijn degenen die beweren meer inzicht van de Heilige Geest te hebben. Je zou dan verwachten dat ze meer onderscheidingsvermogen hebben. Maar de geschiedenis van de pinksterbeweging en de charismatische bewegingen is een geschiedenis van het najagen van elke wind van leer. Ze stortten zich helemaal op een bepaalde praktijk of een bepaalde leer die een generatie later, of nog eerder, volledig in diskrediet raakt. Vervolgens doen ze hetzelfde met iets anders. Daarbij tonen ze heel weinig onderscheidingsvermogen en laten ze allerlei occulte praktijken in hun midden toe, die ze christelijk noemen.

Waar is dat onderscheidingsvermogen? Dat onderscheidingsvermogen is te vinden in het Woord van God. Degenen die onervaren zijn in het Woord, zijn volgens Hebreeën degenen die hun zintuigen niet hebben geoefend om goed en kwaad te onderscheiden. Dus wanneer Paulus zegt dat deze dingen geestelijk onderscheiden worden, wil ik duidelijk maken dat ik Paulus niet zo begrijp dat je iets hoort en probeert aan te voelen wat voor uitstraling het heeft. Alsof je door een soort geestelijke intuïtie moet beslissen of het waar is of niet. Het gaat erom of het Bijbels is of niet, of het overeenkomt met wat de Heilige Geest in Zijn Woord heeft gezegd of niet.

10

De geestelijke mens en het oordeel van mensen

Geestelijke mensen, in tegenstelling tot vleeselijke mensen, in tegenstelling tot de natuurlijke mens — hij zegt hier in vers 15:

De geestelijke mens beoordeelt wel alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld.

1 KORINTHE 2:15

Hoe doe je dat? Beoordelen en onderscheiden zijn in wezen hetzelfde proces. Je beoordeelt aan de hand van het Woord van God. Je houdt het Woord van God als maatstaf aan. En wanneer je iets hoort dat je als de waarheid van God wordt voorgesteld, toets je het aan die maatstaf. Dat is iets geestelijks om te doen. Het is niet iets vleeselijks om te doen. Het is iets geestelijks om te doen. De geestelijke mens zal dat voortdurend doen.

Deze uitspraak:

Toch kan niemand hem zelf goed beoordelen, is volgens mij een opmerking tussendoor. Het is iets wat hij ertussen gooit, omdat dit een goede plek lijkt om het ertussen te gooien wanneer hij zegt dat een geestelijk mens alles beoordeelt. Paulus werd beoordeeld. We weten niet in hoeverre dat in de gemeente in Korinthe gebeurde, en we weten niet precies wie de betrokken partijen waren of op welke grond ze hem beoordeelden. Maar hij werd beoordeeld. En aan iets wat hij in hoofdstuk 4 zegt, dat bij dezelfde bespreking hoort, kunnen we zien dat dit hem raakte. Hij zegt in vers 3:

Maar het betekent zeer weinig voor mij dat ik door u beoordeeld word of door enig menselijk oordeel. Ja, ik beoordeel ook mijzelf niet.

1 KORINTHE 4:3

Uit wat hij vervolgens zegt, blijkt duidelijk dat hij door sommigen in de gemeente werd beoordeeld.

Het kan me niet schelen, zegt hij,

Want ik ben mij van niets bewust, maar daardoor ben ik nog niet gerechtvaardigd. Wie mij echter beoordeelt, is de Heere.

1 KORINTHE 4:4

Dat is in wezen wat hij zegt.

Dus hier, op dit punt, gooit hij ertussen:

De geestelijke mens beoordeelt wel alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld.

1 KORINTHE 2:15

Dat betekent dat een werkelijk geestelijk mens niet voor de rechtbank van het menselijk oordeel staat. Als hij geestelijk is, legt hij alleen aan God verantwoording af.

11

De rechtvaardige mens en de wet

Dit lijkt op wat Paulus in 1 Timotheus zei, waar hij zei dat de wet niet voor een rechtvaardig mens was gemaakt. Ze was voor een wetteloos mens gemaakt. Het staat vrij dicht bij het begin. Ja, 1 Timotheus, hoofdstuk 1, vers 9:

en als men dit weet: dat de wet niet bestemd is voor de rechtvaardige, maar voor wettelozen en voor opstandigen, goddelozen en zondaars, onheiligen en onreinen, voor hen die vader of moeder vermoorden, voor doodslagers,

1 TIMOTHEÛS 1:9

enzovoort. Hij zegt dat dit de mensen zijn voor wie de wet is gegeven. Waarom? Omdat ze wetsovertreders zijn. Ze gedragen zich niet. Omdat ze zich niet gedragen, moeten ze door de wet in bedwang worden gehouden.

Maar rechtvaardige mensen hoeven niet te horen dat ze hun moeder en vader niet mogen doden. Ze hoeven niet te horen dat ze geen sodomieten mogen zijn. Ze hoeven niet te horen dat ze geen dieven en moordenaars mogen zijn. Ze hebben geen wetten nodig die hun dat vertellen, omdat ze rechtvaardig zijn. Juist hun gerechtigheid weerhoudt hen ervan dat te doen.

Ik geloof dat de rechtvaardige mens over wie hij het heeft, de verlost christen is die de wet in zijn hart geschreven heeft staan en daarom niet onder een uitwendige wet staat. Die heeft hij niet nodig. Die is niet gemaakt voor mensen zoals hij. Die is gemaakt voor mensen die anders zijn dan hij, die de wet niet in hun hart geschreven hebben staan en die zich misdragen. Daar zijn wetten voor.

Dat geldt ook voor rechtbanken, of we nu spreken over de burgerlijke rechtbanken in het gerechtsgebouw van het district, over kerkelijke rechtbanken of over andere rechtbanken. Het menselijk oordeel is er voor mensen die zich misdragen, niet voor geestelijke mensen.

Waarom? Kijk eens in Galaten 5, dan zal het duidelijk worden.

In Galaten 5, vers 22 en verder, zegt Paulus:

De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

GALATEN 5:22

Welnu, dit is wat een geestelijk mens laat zien. Als hij geestelijk is, heeft hij de vrucht van de Geest. Dat is het kenmerk van geestelijkheid. Galaten 5:22:

Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Daar is geen wet tegen.

Er is geen wet tegen dat soort gedrag. De Geest van God brengt gedrag voort dat in overeenstemming is met de wet, gedrag dat niet in strijd is met de wet. Er zijn geen wetten tegen een goed mens zijn. Er zijn geen wetten tegen trouw zijn, zachtmoedig zijn, vriendelijk zijn, enzovoort. Daar is geen wet tegen. Daarom kun je niet

geoordeeld worden. Je staat onder geen enkele wet, want de wet kan je niet raken wanneer je onschuldig bent. De wet kan je niet raken wanneer je geen wetten overtreedt. Daarom hoef je voor geen enkele rechter te verschijnen wanneer je geen wetsovertreder bent. Geestelijke mensen hebben de vrucht van de Geest, en de vrucht van de Geest bestaat uit dingen waar geen wet tegen is. Een geestelijk mens hoeft zich dus niet aan het oordeel van mensen te onderwerpen.

Het feit alleen al dat hij geestelijk is, berust erop dat hij altijd voor Gods aangezicht leeft, in de vreze Gods. Hij zal zich tegenover God verantwoorden. En omdat hij weet dat hij zich tegenover God moet verantwoorden, gedraagt hij zich geestelijk en doet hij niets waardoor hij in handen van rechters terechtkomt.

12

Verantwoording aan God en aan organisaties

Ik dwaal soms af naar dingen die mij bijzonder ergeren. Sommige van die onderwerpen snijd ik aan omdat ze zo actueel zijn. Ik zou daar minder toe geneigd zijn als het niet vanwege de huidige ontwikkelingen enzovoort was. Sinds de val van de televisie-evangelisten, een aantal jaren geleden, die het evangelische christendom in het algemeen grote schande bracht, hebben evangelische christenen geprobeerd een manier te vinden om zich te herstellen van de schande en vernedering door enkele zeer zichtbare leiders die ten val kwamen. In plaats van dat we allemaal zeiden: 'Die mannen hadden geen leiders moeten zijn', of: 'Die mannen waren goddeloze mensen, en misschien waren het niet eens ware christenen, voor zover wij weten', zeiden ze: 'Het probleem hier was een gebrek aan verantwoording, en wat we nodig hebben, is dat voorgangers meer verantwoording afleggen.'

Dat klinkt in zekere zin heel goed, maar wat betekent het? Wat betekent het om te zeggen dat iemand verantwoording moet afleggen? Dit is doorgedrongen tot op het niveau van de plaatselijke gemeente. Het is zover gekomen dat iemand als ik, die momenteel niet bij een bepaalde plaatselijke gemeente is aangesloten, geacht wordt onvoldoende verantwoording af te leggen. En dat terwijl ik voortdurend naar de gemeente ga en op goede voet sta met voorgangers. Wat mij betreft is mijn leven een open boek, en ik ben in het openbaar aanspreekbaar op al mijn gedrag, al mijn

onderwijs, enzovoort. Toch is dat niet goed genoeg. Voor sommige mensen moet je binnen een organisatie verantwoording afleggen. Het is niet goed genoeg dat je geestelijk verantwoording aflegt, dat je daadwerkelijk verantwoording aflegt en tegenover God verantwoording aflegt. Waar het volgens veel mensen om gaat, is dat er een organisatorische, institutionele vorm van verantwoording bestaat. Daar vind ik niets van in de Schrift.

Ik zie bij Paulus geen enkele vorm van zulke verantwoording. Ik weet niet tegenover wie hij binnen een organisatie verantwoording aflegde. Hij wilde wel met de apostelen in Jeruzalem gaan praten om er zeker van te zijn dat hij geen verkeerde dingen predikte. Maar hij gedroeg zich niet alsof zij hem hadden ontboden. Hij deed dat omdat hij in zijn geweten tegenover God verantwoording verschuldigd was. Hij wilde er zeker van zijn dat hij niet inging tegen wat zij onderwezen. Daar gaat het om.

Iemand die geestelijk is, hoeft tegenover mensen geen verantwoording af te leggen. Hij is in zijn geweten tegenover God verantwoording verschuldigd, en dat hoort bij zijn geestelijk zijn. Als iemand tegenover God geen verantwoording aflegt, als iemand geen vreze Gods heeft en in het geheim in zonde gaat leven, dan is hij niet geestelijk. Dan is hij dus vleeselijk, staat hij onder de wet en moet hij in toom worden gehouden, enzovoort.

Maar dit is het probleem: iemand die in het geheim in zonde leeft, kan dat ook doen als hij tegenover een organisatie verantwoording moet afleggen. Het was niet zo dat de televisie-evangelisten die ten val kwamen aan niemand verantwoording hoefden af te leggen. Ze hadden besturen. Ze maakten deel uit van een bepaald kerkgenootschap. Ze maakten deel uit van die hele hiërarchie. Misschien bevonden ze zich niet in de hoofdstroom van die hiërarchie, maar ze moesten zich tegenover een kerkgenootschap verantwoorden. Dat heeft hen er niet voor behoed ten val te komen.

Verantwoording moeten afleggen tegenover mensen is niet het antwoord. Daar draait wetticisme om. Daar draait de wet van het Oude Testament om. Je hebt een groep onbekeerde zondaars die waarschijnlijk hun eigen gang zullen gaan en het verkeerde zullen doen. Daarom leg je hun wetten op en laat je hen tegenover rechtbanken verantwoording afleggen om hen ervan te weerhouden het verkeerde te doen. Dat is in

wezen wat mensen zeggen dat we nu in de gemeente moeten doen. We moeten ervoor zorgen dat iedereen tegenover iemand verantwoording aflegt, misschien tegenover een oudste of een of andere groep.

Maar ik denk dat geestelijke mensen vrijwillig verantwoording afleggen voor zover zij daar de noodzaak van inzien, als ze geestelijk zijn. Als ze geestelijk zijn en door de Geest wandelen, is de vrucht van hun leven:

De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Daartegen richt de wet zich niet.

GALATEN 5:22-23

Tegen die dingen is geen wet. Ze zijn in hun geweten tegenover God verantwoording verschuldigd, en daarom worden ze door geen mens terecht geoordeeld.

Maar als iemand niet in de Geest wandelt, doet hij natuurlijk dingen die verkeerd zijn, en dan moet hij tegenover mensen verantwoording afleggen. Paulus maakt onderscheid tussen een vleselijk mens en een geestelijk mens. De vleselijke mens moet natuurlijk verantwoording afleggen. Hij wordt door mensen beoordeeld. Maar een geestelijk mens niet.

13

Verantwoording en tucht in echte relaties

Je zou kunnen denken dat alles wat ik zojuist heb gezegd, vooral gezien mijn eigen situatie, erop wijst dat ik een geestelijk mens ben. Niet altijd. Ik wandel niet altijd in de Geest. Ik wou dat ik dat wel deed. Er zijn momenten waarop verantwoording afleggen tegenover mensen nuttig is, en daarom leg ik persoonlijk verantwoording af tegenover mensen. Ik geloof nog steeds niet dat verantwoording afleggen binnen een organisatie de enige vorm is die werkt. Sterker nog, ik weet niet zeker of die überhaupt werkt. Ik denk dat geestelijke verantwoording zinvol is. Want waar een echte relatie is en

iemand zich geestelijk openstelt voor een ander, helpt dat veel meer om iemand op het rechte pad te houden dan wanneer hij alleen maar binnen een organisatie verantwoording moet afleggen zonder dat daar werkelijk iets achter zit.

Er zijn bijvoorbeeld mensen die zich er een stuk geruster bij zouden voelen als ik lid was van een gemeente. Het zou niet uitmaken welke gemeente. Het zou hun zelfs niet zo veel uitmaken in welke mate ik verantwoording moest afleggen. Als ik gewoon naar de baptistengemeente hier in de stad ging en me daarbij aansloot, een gemeente die zo groot is dat de voorganger misschien niet eens mijn naam zou kennen, dan zouden er mensen zijn die tevreden waren. Ze zouden vinden dat ik nu voldoende verantwoording afleg, omdat ik bij een gemeente hoor. En dat terwijl de voorganger daar, tegenover wie ik dan naar ik aanneem formeel verantwoording zou moeten afleggen, niet eens mijn naam zou kennen. Of als hij die wel kende, zou hij niet weten wat er in mijn leven speelt. Terwijl ik in mijn persoonlijke relaties met andere mannen van God, voorgangers en mensen die geen voorganger zijn, mannen als John Kenton en anderen, tegenover zulke mensen geen verantwoording hoeft af te leggen op grond van een organisatie. Maar doordat ik regelmatig gemeenschap met die mensen heb, leg ik wel degelijk verantwoording af.

Verantwoording afleggen is iets geestelijks. Dat zegt Paulus, maar ik denk dat de moderne kerk dit uit het oog heeft verloren. Want ook hier zitten we echt vast in een institutionele opvatting van wat de gemeente is. Geestelijke dingen, zoals het geheimenis van het lichaam van Christus, moeten geestelijk worden onderscheiden. Het is eigenlijk niet zo'n ontzettend diep geheimenis. Sinds Paulus deze dingen schreef, is het christenen in het Nieuwe Testament geopenbaard. Maar we vervallen zo gemakkelijk in vleselijke manieren van denken: 'Laten we de dingen beheersen door menselijke organisatie, door menselijke gezagsdragers, menselijke regels', enzovoort. Terwijl de hele sleutel tot het christelijke leven, dat wat het onderscheidt van godsdienst in het algemeen, is dat het een wandel in de Geest van God is. Het is een relatie met God door de Geest.

Iemand die geestelijk is, beoordeelt en onderscheidt wat goed en verkeerd is en wandelt, naar we hopen, in de Geest. Als hij in de Geest wandelt, doet hij geen dingen die tegen de wet ingaan. Daarom is hij niet onderworpen aan het oordeel van mensen. Paulus zei dat het hem niet kon schelen hoe mensen hem beoordeelden. Hij zei:

Ik sta niet onder jouw gezag.

Hij zei dat in hoofdstuk 4, vers 3:

Maar het betekent zeer weinig voor mij dat ik door u beoordeeld word of door enig menselijk oordeel. Ja, ik beoordeel ook mijzelf niet.

1 KORINTHE 4:3

Hij zegt in vers 4:

Want ik ben mij van niets bewust, maar daardoor ben ik nog niet gerechtvaardigd. Wie mij echter beoordeelt, is de Heere.

1 KORINTHE 4:4

Daarmee lopen we wat op de zaken vooruit, maar ik denk dat Paulus op die bespreking vooruitloopt wanneer hij aan het einde van hoofdstuk 2, vers 15, zegt:

De geestelijke mens beoordeelt wel alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld.

1 KORINTHE 2:15

Dat betekent natuurlijk niet dat zomaar iedereen kan zeggen: 'Ik hoef tegenover niemand verantwoording af te leggen.' Als ik zou gaan zondigen en iemand ontdekte dat en riep me ter verantwoording, dan zou ik niet kunnen zeggen:

'Niemand beoordeelt mij terecht.' Want als ik zondig, word ik terecht door mensen beoordeeld. Dan ben ik niet geestelijk bezig. Zondigen is niet iets geestelijks.

[Vertalersnoot: De spreker redeneert hier vanuit de Engelse weergave 'rightly judged', oftewel 'terecht beoordeeld'. De aangehaalde Nederlandse vertaling heeft 'door niemand beoordeeld'.]

Paulus heeft het erover dat een geestelijk mens iemand is die in de Geest wandelt. Als ik een zonde ga begaan, wandel ik op dat moment niet in de Geest, en op dat moment ben ik beslist niet geestelijk bezig. Daardoor doe ik dingen die tegen de wet ingaan en moet ik mij onderwerpen aan het oordeel van degenen die aanleiding zouden hebben om tucht in mijn leven toe te passen. Dat hoeft niet per se iets te zijn wat via een organisatie verloopt. Als er geestelijke relaties zijn, kan die tucht binnen die relaties worden uitgeoefend, zonder dat die noodzakelijkerwijs in een instelling wordt ondergebracht.

14

De gemeente als lichaam of als instituut

Ik merk dat dit de laatste tijd vaak in mijn onderwijs ter sprake komt. Een van de redenen is dat mijn inzicht hierin vooral de afgelopen paar jaar scherper is geworden. Ik denk dat ik het altijd wel heb begrepen. Ik heb er alleen niet bij stilgestaan hoeveel spanning er bestaat tussen de manier waarop christenen vaak over de gemeente denken en de manier waarop Paulus, en volgens mij het Nieuwe Testament als geheel, de geestelijke aard van het lichaam van Christus en van het geestelijke leven beschrijft. Het is een wandel in de Geest, en het is niet iets wat wordt omschreven in termen van organisaties waarbij mensen zich aansluiten.

In een recent nummer van Christianity Today zag ik dat er weer een protestant tot het katholicisme is overgegaan. Er zijn allerlei presbyterianen, lutheranen en episcopalen die besluiten terug te keren tot het rooms-katholieke geloof. Dat is verontrustend, maar het is eigenlijk niet verrassend. Want veel mensen binnen die specifieke kerkgenootschappen, en dit beperkt zich niet tot die kerkgenootschappen, begrijpen de kerk in institutionele termen.

Zolang we het behoren tot de kerk opvatten als deel uitmaken van een organisatie, levert dat ernstige problemen op voor niet-katholieken, dat wil zeggen voor protestanten. De vraag wordt dan: als het enige legitieme christendom inhoudt dat je verbonden bent aan een legitieme organisatie die een kerk wordt genoemd en die God als een kerk beschouwt, welke organisaties zijn dan legitiem en welke niet? Wat verleent een kerk legitimiteit, terwijl een groep mensen die zichzelf een kerk noemt

niet legitiem is? Natuurlijk vertegenwoordigt niet elke groep die zichzelf een gemeente noemt het lichaam van Christus. Er zijn gemeenten die volledig vrijzinnig zijn en helemaal niet geloven dat Jezus de Zoon van God is. Natuurlijk is niet alles wat zichzelf een gemeente noemt ook werkelijk een gemeente. Dat stelt de protestant voor een dilemma, want de vraag wordt dan: 'Als God van mij verwacht dat ik deel uitmaak van iets institutioneels, iets organisatorisch dat een kerk wordt genoemd, hoe weet ik dan welke kerk legitiem is en welke niet? Wat is de toets voor legitimiteit? Is het de leer, of zou het apostoliciteit moeten zijn?' Dat wil zeggen: is die door een apostel gesticht?

In Korinthe bijvoorbeeld stichtte Paulus de gemeente. Apollos kwam daar niet om een nieuwe gemeente te stichten. Hij bouwde alleen verder op het fundament dat Paulus had gelegd. Maar stel dat sommige mensen hadden besloten om in Korinthe een andere gemeente te beginnen, een andere dan die Paulus was begonnen? Dat konden ze niet. Er is maar één gemeente. Nu konden ze wel een afzonderlijke samenkomst hebben, omdat de gemeente uit haar gebouw was gegroeid of iets dergelijks. Dan hadden ze twee of drie samenkomsten, maar ze zouden allemaal één lichaam zijn. Er is één gemeente in Korinthe, niet meer dan één. Er is niet één legitieme gemeente die door Paulus is begonnen en een andere legitieme gemeente die door Apollos is begonnen, die daarmee wedijvert of daar niet mee samenwerkt.

Hoe weten we dus welke gemeente legitiem is? Iemand zou kunnen betogen dat je, wanneer je in McMinnville komt en je bij een gemeente wilt aansluiten, verplicht bent je aan te sluiten bij de eerste gemeente die hier kwam, de eerste denominatie die hier werd gesticht. Alle andere zijn alleen maar gesticht om met die ene te wedijveren, welke dat ook was, en ze veroorzaken alleen maar verdeeldheid. Het lichaam van Christus was hier aanwezig in de vorm van de oorspronkelijke gemeente, welke dat ook was, en door er nog meer gemeenten te stichten veroorzaak je alleen maar verdeeldheid in het lichaam.

Zo zie ik het niet, omdat ik het christendom en de gemeente niet in institutionele termen opvat. Wat mij betreft maakt iedereen die Jezus liefheeft, iedereen die met Jezus wandelt, deel uit van de gemeente, dezelfde gemeente die de apostelen hebben gesticht. Het maakt niet uit waar ze op zondag naartoe gaan. De plaats waar ze naartoe gaan kan volstrekt irrelevant zijn. Sterker nog, de plaats waar ze naartoe gaan is misschien helemaal niet wat God een gemeente noemt. Maar als ze geestelijk

verbonden zijn met de anderen van het lichaam van Christus, wandelen in de Geest van Christus en onderworpen zijn aan het Hoofd, dan maken ze deel uit van het lichaam. Dat is wat het betekent.

Maar als ik de kerk zou opvatten als het behoren tot een instituut — deze groep of die groep, deze groep leiders of deze statuten of wat dan ook — dan kunnen we logischerwijs maar beter teruggaan naar het rooms-katholicisme. Vele eeuwen lang, tot aan de protestantse Reformatie, was dat de enige kerk die er was. De protestantse kerken zijn uit opstand daartegen ontstaan en zouden terecht opstandige, slechte kerken kunnen worden genoemd die verdeeldheid veroorzaken. Daarom zijn mensen die nog steeds bij denominaties horen die de kerk institutioneel opvatten, er vaak vatbaar voor om teruggetrokken te worden naar het rooms-katholicisme. Hoe hebben we het om te beginnen gerechtvaardigd dat we ons van deze mensen afscheidden? Veroorzaakten we daarmee geen verdeeldheid? Zouden we niet gewoon binnen het systeem moeten werken?

Wat volgens mij hier het probleem is, is dat ik geloof dat de protestantse Reformatie volkomen terecht was. Ik denk dat die al veel eerder had moeten plaatsvinden, omdat ik denk dat de Rooms-Katholieke Kerk helemaal geen gemeente was. Ik geloof dat veel protestantse kerken helemaal geen gemeente zijn. Ik geloof dat de enige echte gemeente de gemeente is die trouw is aan Jezus Christus. Ze bestaat uit mensen over wie geschreven staat:

dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.

1 PETRUS 2:5

Eigenlijk loop ik op mezelf vooruit, want Paulus gaat hierop in.

15

Samenkomen in de Naam van Christus

Als je aan twaalf christenen zou vragen waar de gemeente voor dient, zou ieder waarschijnlijk een iets ander antwoord geven. Al die antwoorden kunnen juist zijn. Iemand zou kunnen zeggen: 'Ik ga erheen om gevoed te worden, omdat ik door de week echt uitgeput raak en ik een oppepper nodig heb door Bijbelse prediking of bemoediging.' Iemand anders zou zeggen: 'Het gaat om de gezamenlijke aanbidding. Bidden met de gemeente. Ik bid de hele week in mijn eentje, maar gezamenlijk gebed is belangrijk. Daar komen we voor bij elkaar.' Sommigen zeggen: 'Het zingen vrolijkt me gewoon op, het zingen met de heiligen.' Anderen zouden zeggen: 'Het is de gemeenschap die we met deze mensen hebben.' We zouden kunnen zeggen dat al die dingen belangrijke onderdelen zijn van het samenkomen.

Maar de gemeente bestaat ook wanneer ze niet bijeen is. Zelfs wanneer christenen niet samenkomen, maken ze nog steeds deel uit van de gemeente. Wanneer twee of meer van hen samenkomen met het uitdrukkelijke doel om in de Naam van Christus bijeen te zijn — dat wil zeggen, om Christus centraal te houden bij hun samenkomst — dan is dat wat mij betreft een legitieme kleine vertegenwoordiging van het lichaam van Christus.

Als het toevallig een grote groep van honderden mensen is die samenkomen, des te beter misschien. Misschien ook niet beter; soms wordt het dan minder persoonlijk. Maar het punt is dat de Bijbel niet zegt hoeveel mensen het moeten zijn. Ook als er twee mensen in Zijn Naam samenkomen, is Hij daar. Wat zou je in een grote bijeenkomst méér kunnen hebben dan dat Hij er is? Daarvoor kom je samen: Hij is daar in jullie midden. Jezus zei dat dat met twee of drie kan gebeuren, en het kan uiteraard ook met een veel grotere groep gebeuren. Maar het punt is dit. We beginnen bepaalde bijeenkomsten in bepaalde gebouwen, onder een bepaald gezag of onder bepaalde leiding, of op bepaalde dagen van de week, als gemeente te bestempelen. Andere bijeenkomsten zijn in geestelijk opzicht evenzeer een samenkomst van de gemeente, waar Jezus in hun midden is. Toch worden die geen gemeente genoemd. En je mag niet zeggen dat je bij de gemeente samenkomt als je niet aan een van die zondagse dingen meedoet, maar gewoon met iets van dat andere bezig bent.

Daar heeft de institutionalisering de plaats ingenomen van wat Jezus en de apostelen over het lichaam van Christus leerden, zoals ik het begrijp. Dat wordt geestelijk onderscheiden.

Natuurlijke mensen denken over de gemeente in natuurlijke vormen. Het is net een bedrijf. Je moet een voorzitter of een algemeen directeur hebben. Je moet een bestuur hebben. Je moet leden hebben. Je moet contributies hebben die ze betalen, en dat zijn dan je tienden, enzovoort. Je moet natuurlijk een gebouw hebben, want hoe kun je anders een gemeente zijn als je geen gebouw hebt? Al die dingen zijn volgens mij de manier waarop de natuurlijke mens denkt. Maar zo spreekt de Bijbel niet over de gemeente, over het lichaam van Christus. Het is een geestelijke werkelijkheid, en samenkomen in een gebouw is prima. Het probleem is dat we de gemeente vaak gaan definiëren aan de hand van onze bijeenkomsten. En dat is de verkeerde manier om de gemeente te definiëren.

We kunnen samenkomen voor onderlinge gemeenschap. Dat is misschien jouw voornaamste verlangen als je naar de gemeente gaat. Anderen gaan op zondag misschien niet naar de gemeente voor Bijbelonderwijs, omdat ze door de week al veel Bijbelonderwijs krijgen. Als er op zondag helemaal geen Bijbelonderwijs was in de gemeente waar ze naartoe gingen, zouden ze daar niets bij verliezen als ze iets anders goeds hadden: gezamenlijke aanbidding, gebed, onderlinge gemeenschap, een gelegenheid om te geven of hun gaven te uiten. Dat zouden volkomen geldige redenen zijn om op zondag met andere christenen samen te komen, ook als er geen onderwijs was.

Maar er zijn mensen die niet zoveel onderwijs krijgen en die tegen zondag hunkeren naar onderwijs. Dat is de voornaamste reden waarom ze gaan. Misschien hebben ze door de week veel onderlinge gemeenschap met collega's op hun werk die christen zijn, maar wat ze op zondag nodig hebben, is onderwijs. Bijeenkomsten kunnen al die dingen bieden, of een deel ervan, in elke mogelijke combinatie. Maar de gemeente bestaat uit christenen. De gemeente bestaat uit mensen die Jezus liefhebben, die met Jezus wandelen en die bij allerlei gelegenheden vrijwillig samenkomen. Soms is het een wekelijkse bijeenkomst, maar het kunnen ook ongeplande bijeenkomsten zijn. Het is altijd hetzelfde: als ze in Jezus' Naam samenkomen, is Hij daar.

Wat zou je op zondagochtend in een grote bijeenkomst méér kunnen hebben dan dat Jezus er is? Als Jezus er is wanneer er twee of meer samenkomen, wat ontbreekt er dan? Een grotere groep is misschien alleen beter omdat meer mensen ervan kunnen genieten en meer mensen eraan kunnen deelnemen. Maar daarmee is het niet méér een gemeente of een samenkomst van het lichaam van Christus dan wanneer het een kleinere bijeenkomst is. Er zijn veel argumenten vóór een grotere bijeenkomst.

Ik raak ver van het onderwerp van de tekst af. Het begon allemaal doordat Paulus benadrukte dat geestelijk zijn ervoor zorgt dat we dingen anders beoordelen dan een natuurlijk mens ze zou beoordelen. Ik sloeg deze zijweg in omdat het me opvalt dat het natuurlijke denken overheerst bij juist de kwestie waar Paulus het hier over heeft: de gemeente. Wat is de gemeente? Wat is eenheid? Wat is verantwoording afleggen? Wat is verbondenheid? Wat is het lichaam van Christus eigenlijk?

Dat is iets geestelijks. Het is een geheimenis dat in vroegere eeuwen niet geopenbaard was, maar nu wordt het door Paulus en anderen geopenbaard. Het is een geestelijke werkelijkheid die op een geestelijke manier onderscheiden moet worden. Als we die niet geestelijk onderscheiden, krijgen we allerlei problemen. Dan gaan we die vleselijk, institutioneel onderscheiden. Als we dat doen en dat tot zijn logische consequentie doorvoeren, brengt het ons vrijwel zeker terug bij het rooms-katholicisme. Sommigen vinden dat misschien niet zo'n grote tragedie. Maar als je begrijpt welke kwesties er bij de Reformatie speelden en wat er tijdens de donkere middeleeuwen in de katholieke kerk gaande was, zul je zien dat teruggaan naar het rooms-katholicisme een ernstige afval van Jezus Christus is. Dat is mijn bescheiden mening, mild uitgedrukt.

16

Het denken van Christus kennen

Nu staat er in vers 16:

Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend, dat hij Hem zal onderrichten? Maar wij hebben de gedachten van Christus.

1 KORINTHE 2:16

Deze vraag, is uiteraard een retorische vraag die Job stelde.

De reden dat Paulus dit hier aanhaalt, is dat het ondersteunt wat hij in vers 11 zei:

Want wie van de mensen kent de dingen van de mens dan de geest van de mens, die in hem is? Zo kent ook niemand de dingen van God dan de Geest van God.

1 KORINTHE 2:11

Niemand kent het denken van God behalve God Zelf en degenen aan wie Hij Zich openbaart. Niemand is op filosofisch gebied, in de wijsheid van de wereld, zo knap dat hij God nieuwe inzichten kan geven, Hem instructies kan geven, Hem raad kan geven of instinctief kan weten hoe Hij over dingen denkt, tenzij hij, zoals wij, het denken van Christus heeft ontvangen.

Hij zegt:

Maar wij denken zoals Christus.

Over de precieze betekenis van de uitdrukking 'het denken van Christus' is veel gegist. Wat bedoelt hij met:

Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend, dat hij Hem zal onderrichten? Maar wij hebben de gedachten van Christus.

1 KORINTHE 2:16

Laat ik het zo zeggen. Ik geloof dat hij zegt dat wij toegang hebben tot het denken van God door wat Jezus in Zijn onderwijs van Zijn eigen denken tot uitdrukking heeft gebracht. In het onderwijs van Christus vinden we de uitdrukking van Zijn gedachten, van Zijn denken, van Zijn meningen, van Zijn waarden, enzovoort. Zijn denken is voor ons toegankelijk omdat het ons geopenbaard is doordat Hij gekomen is en gesproken heeft. Griekse filosofen en andere heidenen die niet volgen wat Jezus heeft gezegd, hebben Zijn gedachten niet. Zijn denken is voor hen niet toegankelijk. Ze hebben alleen hun menselijke wijsheid, die het denken van God niet kan kennen. Als God het niet openbaart, kunnen wij het niet weten. Maar Hij heeft het door

Christus geopenbaard. Het denken van Christus, en natuurlijk het denken van God, dat overeenkomt met dat van Hem, is door het onderwijs van Christus tot uitdrukking gebracht.

Er zijn andere, meer mystieke manieren waarop we dit zouden kunnen begrijpen. We zouden kunnen zeggen: 'Nou, wij zijn het lichaam van Christus, Jezus is het Hoofd, en daarom werken de gedachten van Christus als het ware naar ons door. Wij ontvangen die door rechtstreekse communicatie van Hem.' Ik geloof dat dat ook waar is, hoewel ik niet zeker weet of dat is wat Paulus hier zegt. Wat hij in elk geval zegt, is dat Gods openbaring door Christus de manier is waarop we het denken van God kennen. Of het nu gaat om wat Christus zei toen Hij op aarde was, of om de leiding die Hij Zijn lichaam nu nog door de Geest geeft. Dat staat tegenover filosofische bespiegelingen over diezelfde zaken.

Het denken van Christus hebben. Er is ook een plaats waar Paulus in Filippenzen 2 zei:

Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus
Jezus was,

FILIPPENZEN 2:5

Maar ik denk dat de uitdrukking zelfs daar anders is, want hij gaat verder over de noodzaak van nederigheid enzovoort, en dat is geweldig. Nederigheid is iets wat bij het denken van Christus hoort. Maar ik denk dat hij hier niet zozeer over de gezindheid van Christus spreekt.

Dat betekent niet noodzakelijk dat we de gezindheid en nederigheid van Christus hebben, al is dat ook belangrijk. In deze context zegt hij volgens mij dat we door Christus, Die ons Hoofd is, een openbaring van Gods eigen denken hebben, en dat we Zijn gedachten volgen. We volgen Zijn onderwijs. We ontvangen onze leiding van Hem. Daardoor hebben we een voorsprong op degenen die Gods denken zouden proberen te kennen door speculatie, filosofie en louter menselijke wijsheid, zonder de openbaring van Gods denken die ons in Christus gegeven is.

17

Verdeeldheid als teken van onvolwassenheid

Nu zegt hij in hoofdstuk 3:

En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot mensen die geestelijk zijn, maar als tot mensen die nog vleselijk zijn, als tot jonge kinderen in Christus.

1 KORINTHE 3:1

Hij gaf hun geen dingen die ze zelf moesten beoordelen, zoals een geestelijk mens dat zou kunnen doen.

Ik heb u met melk gevoed en niet met vast voedsel, want u kon dat nog niet verdragen; ja, u kunt dat ook nu nog niet,

1 KORINTHE 3:2

Dat is ongetwijfeld ontmoedigend voor Paulus. Hij wist dat ze in de achttien maanden die hij bij hen doorbracht, hun kindertijd in het geloof nooit ontgroeid waren. Er was iets wat hun groei belemmerde. Maar nu is hij ongetwijfeld op zijn minst al enkele maanden bij hen weg. Toch heeft hij nu, door het feit dat er verdeeldheid onder hen is, het bewijs dat ze hun kindertijd nog steeds niet ontgroeid zijn. Ze gedragen zich nog steeds als baby's. Ze begrijpen nog steeds niet waar het bij de geestelijke eenheid van het lichaam van Christus om gaat.

Hij zegt:

want u bent nog vleselijk. Als er immers onder u afgunst is en ruzie en tweedracht, bent u dan niet vleselijk en wandelt u dan niet naar de mens?

1 KORINTHE 3:3

Zegt dit ook niet iets over de vraag of de hedendaagse gemeente vleselijk is en zich als mensen gedraagt en als mensen denkt, in plaats van het denken van Christus te volgen? Natuurlijk is het te algemeen om te zeggen: 'Ja, de gemeente is tegenwoordig vleselijk.' Want veel van het vleselijke denken in wat de gemeente lijkt te zijn, bevindt zich uiteraard misschien in iets wat we terecht helemaal geen gemeente zouden moeten noemen. Er zijn groepen die zichzelf gemeenten noemen en die niets meer van het christendom in zich hebben. Die zijn zeker vleselijk, maar dat is niet helemaal hetzelfde als zeggen dat de gemeente vleselijk is. Want die organisaties zijn waarschijnlijk helemaal geen gemeenten, ook al staat het woord 'kerk' in hun statuten. Tenminste, niet volgens de maatstaven waarmee een christen zulke dingen zou moeten beoordelen.

Maar er zijn ware gemeenten, ware gelovigen die samenkomen om Jezus te aanbidden, van Hem te leren en te proberen Hem te volgen, die nog steeds helemaal opgaan in kleingeestigheid en verdeeldheid en rivaliteit en afgunst en ruzie en scheuringen. Dat zijn eenvoudigweg tekenen dat ze niet erg gegroeid zijn. Ze zijn nog steeds vleselijk. Ze gedragen zich nog steeds als mensen. Hij zegt:

Want als iemand zegt: Ik ben van Paulus, en een ander: Ik van Apollos, bent u dan niet vleselijk?

1 KORINTHE 3:4

18

Theologische etiketten en trouw aan leraren

Ik wil hier iets verduidelijken. Ik heb me er altijd zoveel mogelijk tegen verzet om mezelf een etiket op te plakken. Ik zeg bijvoorbeeld weleens dat ik een arminiaan ben, en andere mensen noemen zichzelf calvinisten. Als ze dat zeggen, kan het lijken alsof iemand zegt: 'Ik ben van Calvijn', en: 'Ik ben van Arminius.' Je zou kunnen denken dat het etiket 'arminiaan' hetzelfde betekent als 'van Arminius'. Maar hier moeten we onderscheid maken tussen hoe mensen praten en hoe ze denken. Als ik zeg dat ik een arminiaan ben, betekent dat niet dat ik een volgeling van Arminius ben. Ik heb nog nooit iets gelezen wat die man geschreven heeft. Ik heb zijn volledige werken in drie

delen op de plank staan. Ik heb ze nog nooit opengeslagen. Ik heb nog nooit iets van Arminius gelezen. Ik ben geen volgeling van Arminius. De meeste calvinisten hebben Calvijn nooit gelezen. Ze zijn geen volgelingen van Calvijn. Dus hoewel die etiketten verkeerd opgevat kunnen worden, maakt iemand die zichzelf calvinist noemt misschien niet de fout om te zeggen: 'Ik ben van Calvijn.' Iemand die zichzelf arminiaan noemt, zegt niet noodzakelijkerwijs: 'Ik ben van Arminius.' Wat die persoon zegt, is: 'Het theologische standpunt dat volgens mij weergeeft wat de Bijbel leert, is het standpunt waaraan de naam van Calvijn verbonden is.' De naam van Arminius is verbonden aan een ander geheel van theologische overtuigingen, en dat geheel van overtuigingen geeft weer hoe ik de Schrift begrijp. Ik heb dat niet van Calvijn of Arminius, en het zou niets uitmaken als die mannen nooit hadden geleefd. Ik zou nog steeds dezelfde overtuigingen hebben. Ik volg hen niet. Het is gewoon zo dat de overtuigingen die volgens mij in de Bijbel worden onderwezen, ook werden onderwezen door de man wiens naam er nu aan verbonden is. Zo kun je er met een etiket over spreken.

Ik zeg dat omdat niet iedereen die zegt: 'Ik ben een calvinist', zich noodzakelijkerwijs schuldig maakt aan datgene waar Paulus het over heeft wanneer mensen zeggen:

'Ik hoor bij Paulus.' 'Ik hoor bij Apollos.' Of bijvoorbeeld: 'Ik ben van Calvijn.' Er zijn mensen die zich daaraan schuldig maken. Er zijn mensen die alleen maar calvinist of arminiaan zijn omdat ze trouw zijn aan die mannen. Ze hebben niet zelf nagedacht. Ze gaan niet rechtstreeks naar de Schrift. Ze denken dat alles wat deze man heeft gezegd wel waar moet zijn, en dat lijkt meer op een geest van kerkelijke partijvorming, een sektarische geest. Dat bestaat inderdaad.

Maar de meeste mensen die ik ken die zichzelf calvinisten noemen, zouden zich niet echt schuldig maken aan precies datgene waar Paulus het hier over heeft. Ze zeggen niet: 'Ik ben van Calvijn.' Ze zouden zichzelf nog steeds beschouwen als Bijbelgetrouwe christenen die eenvoudigweg God liefhebben, Jezus liefhebben en het Woord van God liefhebben. Ze leggen het toevallig op dezelfde manier uit als Calvijn, maar wat hen betreft hebben ze dat niet gedaan omdat Calvijn het deed.

Hetzelfde geldt voor arminianen of andere groepen, zoals mennonieten. Mennonieten zijn vernoemd naar een man, Menno Simons. Maar iemand die mennoniet is, heeft misschien nooit iets van Menno Simons gelezen. Misschien kan het hem niet eens schelen wat Menno Simons geloofde, of zelfs dat hij heeft bestaan. Mensen zijn misschien alleen mennoniet omdat ze hetzelfde geheel van overtuigingen delen dat het etiket van de naam van deze man heeft gekregen.

Ik zeg dit uit welwillendheid tegenover mensen met wie ik het oneens zou zijn, die we op grond van deze Schriftgedeelten zouden kunnen proberen te verwijten dat ze een etiket met de naam van een mens dragen. Als je zegt:

‘Ik hoor bij Paulus; ik hoor bij Apollos.’ Dan ben je vleselijk. Als je zegt dat je calvinist, mennoniet, arminiaan, wesleyaan of dit of dat bent, dan ben je vleselijk. Niet noodzakelijkerwijs. Vaak zijn die etiketten eenvoudigweg een beschrijving van theologische stelsels en een manier om de Bijbel te begrijpen. Ze drukken dan geen trouw aan een mens uit, en ook niet dat iemand zijn identiteit ontleent aan zijn verbondenheid met die man. Dat laatste is volgens mij wat er in Korinthe gebeurde.

De mensen ontleenden hun identiteit als christenen aan hun verbondenheid met iemand: ‘Ik ben trouw aan Paulus.’ ‘Nou, ik ben trouw aan Apollos.’ Deze mannen namen de plaats in van Christus als Degene aan Wie ze trouw waren. Hoewel ditzelfde probleem in de hedendaagse gemeente bestaat, is het misschien niet zo wijdverbreid als we geneigd zijn te beweren wanneer we beschuldigingen uiten. We zouden kunnen zeggen dat iedere denominatie dezelfde fout maakt:

‘Ik hoor bij Paulus; ik hoor bij Apollos.’ Enzovoort. Niet noodzakelijkerwijs.

Ik weet zeker dat veel mensen die houding inderdaad hebben. Vleselijkheid is niet iets wat uitsluitend bij christenen uit de eerste eeuw voorkomt. Vleselijkheid heeft in iedere generatie bestaan, en er zijn vandaag de dag vleselijke houdingen van dit soort. Maar er zijn heel geestelijke mannen die zichzelf baptisten, presbyterianen of lutheranen zouden noemen. Niet omdat ze zouden zeggen: ‘Ik ben van Luther’, maar omdat ze instemmen met de Bijbelse leringen zoals Luther die heeft verwoord. Het is niet zozeer omdat Luther het heeft gezegd. Het is gewoon ook de manier waarop zij

het lezen, en daarom zijn hun opvattingen lutherse opvattingen. Ze voelen zich meer thuis onder christenen die die opvattingen delen, en die vinden ze in de lutherse kerk of iets dergelijks.

Ik weet niet of je het onderscheid begrijpt dat ik maak tussen jezelf aanduiden aan de hand van theologische opvattingen en daarmee noodzakelijkerwijs verdeeldheid zaaien. Als ik zeg dat ik een arminiaanse opvatting aanhang, bedoel ik daarmee niet dat ik geen broeder ben van de man die een calvinistische opvatting aanhangt. Wat mij betreft is dat geen groot punt. Het is alleen een beschrijving. Als iemand wil weten wat ik geloof over de eeuwige zekerheid of predestinatie, is het gemakkelijker om te zeggen: 'Ik hang de arminiaanse opvatting aan', dan om uitvoerig op alle bijzonderheden in te gaan. Door te zeggen: 'Ik hang de arminiaanse opvatting aan', is alles gezegd. Hetzelfde geldt als iemand zegt: 'Ik hang de calvinistische opvatting aan.' Zo hoeft hij niet ieder afzonderlijk punt uitvoerig uit te leggen, want daarmee is alles gedekt.

Maar er bestaat vandaag nog steeds een probleem, net als in de gemeente in Korinthe. Het bestaat nog steeds onder mensen die trouw zijn aan leraren. Zij vinden hun zekerheid en hun identiteit niet in Christus. Ze ontlenen hun identiteit aan het feit dat ze deel uitmaken van een beweging onder een of andere leraar. Zo gaat het bij elke sekte, en zeker niet alleen bij sekten. Sommige denominaties denken er misschien ook zo over, maar—

Bij sekten is het zeker zo. Ze volgen een leraar. Als je hun vraagt wat ze geloven, vertellen ze niet hoe zij het Woord lezen, maar hoe hun leraar of leider dat doet. Dat is iets waar we voorzichtig mee moeten zijn.

19

Dienaren op Gods akker en aan Gods gebouw

Vers 5:

Wie is Paulus dan, en wie is Apollos, anders dan dienaren, door wie u tot geloof gekomen bent, en dat zoals de Heere aan ieder van hen gegeven heeft?

1 KORINTHE 3:5

De Engelse vertaling gebruikt hier het woord 'ministers', dat letterlijk 'dienaren' betekent.

Wij zijn geen meesters. We staan niet aan het hoofd van instellingen als algemeen directeuren, heren of leiders. We zijn alleen maar dienaren. We dienen jullie, en we dienen de Heere door jullie de waarheid te vertellen, zodat jullie die kunnen geloven. Dat is alles wat we zijn. We zijn niets anders dan dat. Wij zijn geen mensen bij wie je moet horen. Wij horen zelf bij Jezus, net zoals jullie bij Jezus horen.

Waarom verheffen jullie Paulus en Apollos, zegt hij, alsof jullie ons tot stichters en opzieners van concurrerende stelsels willen maken? Wij tweeën zijn het niet waard om zo te worden ingedeeld. We zijn alleen maar dienaren, alleen maar dienaren door wie God jullie nu eenmaal tot geloof heeft gebracht, zoals de Heere aan ieder gegeven heeft.

In vers 6 tot en met 17 gebruikt Paulus een dubbele vergelijking voor de gemeente. De eerste is Gods akker. Dit is een vergelijking, een metafoor, of als het ware een gelijkenis, die Jezus Zelf vaak gebruikte. Hij sprak over het Koninkrijk van God als een zaaier die zaad zaait op een akker. Er zijn zelfs minstens drie gelijkenissen van Christus die de gemeente vergelijken met een akker met graan. Er is de gelijkenis van de zaaier. Er is de gelijkenis van het zaad dat vanzelf groeit, die alleen in Markus staat. En dan is er de gelijkenis van de tarwe en het onkruid, die alleen in Mattheüs staat. De

gelijkenis van de zaaier staat in Mattheüs, Markus en Lukas. In deze drie gelijkenissen vergelijkt Jezus de gemeente, de gelovigen, de zonen van het Koninkrijk, met graan dat op een akker groeit.

Paulus ziet de gemeente ook zo, maar hij beseft dat er, om het graan te laten groeien, iemand moet zijn die het zaad zaait en iemand die het zaad water geeft. Het is waar dat de boer het graan niet kan laten groeien. Dat is een wonder. God doet dat. Maar de boer werkt als arbeider met God mee door het zaad te planten en water te geven, zodat God het wonder kan laten gebeuren.

Zo is het ook met de gemeente. Ze is als Gods akker. Hij brengt er Zijn vrucht in voort. Het is Gods gemeente en Gods akker, maar er zijn arbeiders die hun rol moeten vervullen om daaraan mee te helpen. Paulus ziet zichzelf als degene die plant, en Apollos kwam daarna en gaf water.

In vers 10 gaat hij over op een andere metafoor. In plaats van over de gemeente als een akker te spreken, spreekt hij over de gemeente als een gebouw. In die metafoor hebben hij en Apollos vergelijkbare rollen als toen hij over de akker sprak. In de metafoor van de akker plantte Paulus en gaf Apollos water. In de metafoor van het gebouw legde Paulus het fundament, en komen Apollos en anderen op dat fundament bouwen.

Hij vat dit hele gedeelte samen in vers 9. Vers 5 tot en met 17 worden samengevat in vers 9, waar hij zegt:

Want Gods medearbeiders zijn wíj. Gods akker en Gods
bouwwerk bent ú.

1 KORINTHE 3:9

Met 'wij' worden Apollos en Paulus bedoeld. Bedenk dat hij deze bespreking in vers 5 begint:

Wie is Paulus dan, en wie is Apollos?

Het antwoord staat gedeeltelijk in vers 9. Wij zijn medearbeiders. Apollos en Paulus zijn medearbeiders. Jullie, de gemeente, zijn datgene waaraan wij werken. Jullie zijn een akker. Apollos en ik werken op de akker. Ik plant; hij geeft water. Jullie zijn een

gebouw. Apollos en ik werken aan het gebouw. Ik heb het fundament gelegd; hij komt en bouwt op het fundament.

Hij probeert te laten zien in welke verhouding hij, Apollos en andere dienaren tot de gemeente staan, tot de gemeente op die plaats in het algemeen. Het is belangrijk dat we dit over de context opmerken, vooral wanneer we vers 13 en verder proberen uit te leggen, of zelfs de verzen daarvoor.

In vers 6 tot en met 8 houdt hij vast aan het beeld van een akker. Hij zegt:

Ik heb geplant, Apollos heeft begoten, maar God heeft laten groeien. Dus is dan noch hij die plant iets, noch hij die begiet, maar God, Die laat groeien. En hij die plant en hij die begiet, zijn één, maar ieder zal zijn eigen loon ontvangen overeenkomstig zijn eigen inspanning.

1 KORINTHE 3:6-8

Ze zijn eensgezind. Ze werken aan hetzelfde project. In vers 9 zegt hij vervolgens dat wij — Apollos en Paulus — Gods medewerkers zijn. Jullie, de gemeente, zijn Gods akker, zoals hij zojuist heeft beschreven, en jullie zijn Gods gebouw.

20

Verder bouwen op het fundament van Christus

Door het gebouw te noemen, gaat hij over op een ander beeld.

Overeenkomstig de genade van God die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd en een ander bouwt daarop. Ieder dient er echter op toe te zien hoe hij daarop bouwt.

1 KORINTHE 3:10

— hij noemt Apollos niet bij naam, maar het is duidelijk dat hij hem in gedachten heeft —

Hij noemt Apollos uitdrukkelijk als degene die de zaden begoten heeft die Paulus had geplant. Paulus kwam als eerste in Korinthe. De eerste zaden van het Evangelie werden door hem geplant. Het eerste fundament van de gemeente werd door de inspanningen van Paulus gelegd. Apollos kwam later. Hij plantte niet nog meer zaden in de zin dat hij een nieuwe gemeente begon, en hij legde ook geen ander fundament door een nieuwe organisatie te beginnen. Toen de gemeente er eenmaal was, was er maar één gemeente. Het enige wat hij kon doen, was werken aan de gemeente die er al was. Hij begoot de zaden die Paulus had geplant. Hij kon verder bouwen op het fundament dat Paulus had gelegd. Maar het is interessant: in vers 6 noemt hij Apollos als degene die begiet. Maar in vers 10, wanneer hij op het andere beeld is overgegaan, noemt hij hem niet als degene die op het fundament bouwt. Ik denk dat de reden daarvoor is dat hij op het punt staat te vertellen over de gevaren van verkeerd bouwen op dat fundament. Er zullen natuurlijk ook anderen zijn naast Apollos. Apollos is niet de enige die aan de gemeente bouwt. Iedereen die komt en de christenen onderwijst, bouwt op dat fundament dat Paulus daar heeft gelegd. Wie de gemeente sticht, legt het fundament. Al het andere werk in het Koninkrijk van God dat in die stad wordt gedaan, is eenvoudigweg werk aan het aanpassen van dat gebouw, aan het helpen groeien en ontwikkelen ervan. Dat gebouw is door God begonnen via degene die het fundament heeft gelegd.

Wat Paulus in vers 10 en verder zegt, is algemeen geformuleerd:

Wie na hem komt, bouwt erop verder, maar iedereen moet goed opletten hoe hij erop bouwt.

Ik denk dat we hier moeten bedenken dat de context bestaat uit wat Paulus over Apollos en zichzelf zegt. De bouwer op het fundament die Paulus vooral op het oog had, was Apollos, maar er zouden ook anderen zijn. Daarom spreekt hij in algemenere bewoordingen, vooral omdat hij enige twijfel uitspreekt over de vraag of de manier waarop sommige mensen bouwen wel juist is. Ik denk dat hij Apollos niet rechtstreeks bij naam noemt, omdat hij niet heel duidelijk de indruk wil wekken dat Apollos misschien op de verkeerde manier bouwt.

Hij zegt:

Want niemand kan een ander fundament leggen dan wat gelegd is, dat is Jezus Christus.

1 KORINTHE 3:11

Wat hij zegt, is: 'Ik kwam in de stad. Ik predikte Jezus Christus. Daarmee werd het fundament gelegd. Er kan geen ander fundament worden gelegd.' Je begint niet een extra gemeente die daarmee in conflict is door ergens anders een ander fundament te leggen. Het fundament dat er ligt, is Jezus. De gemeente is gebouwd op het fundament van Jezus. Zodra één evangelist in de stad is gekomen, het zaad heeft geplant en dat fundament heeft gelegd, hoeft er geen fundament meer te worden gelegd. Het gaat er nu alleen nog om daarop verder te bouwen.

Als iemand kwam en een afzonderlijk fundament legde — als Apollos of iemand anders in Korinthe kwam nadat Paulus daar was geweest en zei: 'Het kan me niet schelen wat Paulus hier begonnen is. Ik ben geïnteresseerd in een ander project. Ik ga hier een nieuwe groep beginnen. Die heeft niets te maken met wat Paulus daar begonnen is' — dan zouden ze als het ware een andere gemeente beginnen. Maar er is maar één gemeente. In de hele wereld is er maar één gemeente, en die is vertegenwoordigd in elke stad waar christenen zijn. Wat God betreft is er in elke stad maar één gemeente. De gelovigen in die stad zijn die gemeente. De enige manier waarop iemand een andere beweging op een ander fundament zou kunnen beginnen, is door iets te beginnen wat geen gemeente is. Dan begon diegene een sekte. Zulke dingen gebeuren natuurlijk wel.

Maar Paulus zegt: 'Apollos en anderen kwamen na mij in de stad, maar dat geeft hun niet het recht om afzonderlijke fundamenten te leggen en aan volkomen andere gebouwen te werken.' Hij moest dit zeggen omdat degenen die zeiden:

Ik hoor bij Paulus, en:

Ik hoor bij Apollos, zich gedroegen alsof ze in verschillende gebouwen zaten, alsof ze in verschillende gemeenten zaten. Paulus zegt: 'Nee, er is maar één fundament. Iedereen die echt christen is, is op dat fundament gebouwd. En ik heb het door de

genade van God als een wijs bouwmeester gelegd. God heeft mij het vermogen gegeven om dit fundament te leggen. Iemand anders zal geen ander fundament leggen, tenzij hij een sekte of iets dergelijks gaat beginnen die met de ware gemeente wedijvert.'

Maar ze kunnen er zeker aanpassingen aan doen. Ze kunnen er zeker op verder bouwen. Ze kunnen het zeker verbeteren met hun onderwijs. Ze kunnen de heiligen opbouwen, de zaden begieten en ze tot volwassenheid brengen. Dat is in feite wat ze behoren te doen.

21

Gods tempel en de uitleg over eeuwige zekerheid

Hij zegt in vers 12:

Of nu iemand op dit fundament bouwt met goud, zilver, edelstenen, hout, hooi of stro,

1 KORINTHE 3:12

In vers 16, dat ik hierna aanhaal, staat 'u Gods tempel bent'. Dat 'u' is meervoud: jullie. 'Tempel' is enkelvoud. De gemeente als geheel is de tempel van God.

Weet u niet dat u Gods tempel bent en dat de Geest van God in u woont? Als iemand de tempel van God te gronde richt, zal God hem te gronde richten, want de tempel van God is heilig, en deze tempel bent u.

1 KORINTHE 3:16-17

Ik wees op het meervoud in vers 16. Zo staat het in het Grieks. Het Grieks maakt onderscheid tussen 'jij' in het enkelvoud en 'jullie' in het meervoud. Het moderne Engels maakt dat onderscheid niet. In vers 16 staat 'you' in het Grieks in het

meervoud. Dus jullie allemaal, de gemeente als geheel, zijn de tempel van God. Hij heeft het er niet over dat het individuele lichaam een tempel is. De gemeente als geheel is de woning van God, de tempel van God.

Dit hele gedeelte over bouwen met hout, hooi en stro, of met goud, edelstenen en zilver enzovoort, hoorde ik tijdens mijn jeugd altijd als een argument voor eeuwige zekerheid. De meeste mensen die er commentaar op gaven, zagen niet waar Paulus het in de context over had. Ze dachten dat Paulus gewoon over het christelijke leven in het algemeen sprak. Toen Paulus zei dat niemand een ander fundament kon leggen dan dat van Jezus Christus, dachten ze dat Paulus het gewoon hierover had: toen ik tot behoud kwam, werd er een fundament voor mijn leven gelegd, en dat is Jezus. Jezus kwam in mijn leven. Ik kwam tot behoud, werd wedergeboren, enzovoort. De rest van mijn leven bestaat uit het bouwen op dat fundament. Of ik mijn leven opbouw tot een heilig leven of een onheilig leven, hangt af van de keuzes die ik maak. Of ik godvruchtige keuzes maak of goddeloze keuzes. Ze zeiden: 'Als ik goddeloze keuzes maak, is dat alsof ik op dit fundament bouw met hout, hooi en stro. Materiaal dat op de oordeelsdag zal verbranden. Als ik op dit fundament bouw met hout, hooi en stro, door zondig te leven en vleselijke keuzes te maken, dan zal ik op de oordeelsdag alles verliezen. Toch zal ik behouden worden, maar als door vuur heen.'

Zoals hij in vers 15 zegt:

Als iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden. Hijzelf echter zal behouden worden, maar wel zo: als door vuur heen.

1 KORINTHE 3:15

Wat ze zeiden, was dat het christelijke leven, zodra je het eenmaal hebt, voorgoed blijft. Wat je daarna ook doet, je kunt het fundament niet meer wegnemen als het er eenmaal ligt. Het ergste wat je kunt doen, is er een ondeugdelijk bouwwerk op zetten. Dat zal op de oordeelsdag worden vernietigd, maar je zult nog steeds behouden worden. Je kunt eropuit gaan en in zonde leven als je dat wilt, maar je zult er spijt van krijgen, omdat je je beloningen zult verliezen. Je zult al je werken verliezen, maar je zult nog steeds behouden worden, maar als door vuur heen. Je komt dan als het ware maar net de hemel binnen, op het nippertje.

De andere mogelijkheid die mij werd geleerd, was dat je godvruchtige keuzes kunt maken. Je kunt een leven leiden in gehoorzaamheid aan God, niet zondigen, leven tot eer van God en God dienen. In dat geval bouw je in je leven op dit fundament met goud en zilver en edelstenen. Wanneer dat door vuur wordt beproefd, blijven die dingen natuurlijk niet alleen behouden, maar worden ze door het vuur zelfs gezuiverd. Je zult op de oordeelsdag een veel grotere beloning ontvangen als je je leven op de juiste manier leidt.

Zij zagen dit dus als een gedeelte dat zegt: ‘Als je eenmaal behouden bent, blijf je altijd behouden. Wat je ook met je leven doet, vanaf dat moment ben je voor altijd behouden. Het enige waarop het invloed heeft, is de vraag naar de beloningen. Als je zondig leeft, verlies je ieder vooruitzicht op beloningen in het volgende leven, hoewel je nog steeds behouden zult worden. Als je een rechtvaardig leven leidt, zul je waardevolle beloningen ontvangen.’

22

Dienaren bouwen aan de gezamenlijke gemeente

Maar waar deze hele uitleg geen rekening mee houdt, is dat Paulus het niet heeft over het christelijke leven in het algemeen, maar over het werk van christelijke dienaren aan de gemeente. Het bouwwerk is niet wat er in mijn leven gebeurt. Het bouwwerk is de gemeente, gezien als een gezamenlijk bouwwerk dat in aanbouw is. Paulus spreekt in Efeze hoofdstuk 2 over de gemeente die in aanbouw is. Efeze 2:20 zegt:

gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten,
waarvan Jezus Christus Zelf de hoeksteen is,

EFEZE 2:20

Dat wil zeggen: de hele gemeente.

en op Wie het hele gebouw, goed samengevoegd, verrijst tot een heilige tempel in de Heere; op Wie ook u mede gebouwd wordt tot een woning van God, in de Geest.

EFEZE 2:21-22

De gemeente is in aanbouw.

Dat is Efeze 2:20 tot en met 22. Petrus spreekt op een vergelijkbare manier in 1 Petrus 2:5. Hij zegt:

dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.

1 PETRUS 2:5

We worden voorgesteld als levende stenen die worden opgebouwd tot een gebouw dat in aanbouw is.

Dit gebouw verwijst niet naar je eigen persoonlijke leven. Het verwijst naar het gezamenlijke bouwwerk van de gemeente van God, het gezamenlijke bouwwerk waarvan jij en ik afzonderlijke stenen zijn. Maar samen, als geheel, zijn we een bouwwerk. Een tempel waarin God woont, waar Gods heerlijkheid zichtbaar moet worden, zoals in de tempel van vroeger.

Degenen die dienaren van het Evangelie zijn, predikers, leraren, vermaners enzovoort, bouwen aan dit project door te evangeliseren, door nieuwe stenen binnen te brengen. Door onderwijs te geven en discipelen te vormen, geven ze de stenen vorm en hakken ze die bij. Met hun bestuurlijke gaven plaatsen ze de stenen ten opzichte van elkaar. De dienaren en leiders zijn er om het gebouw te helpen groeien.

Hij zegt dat hij, als de apostel die het eerst naar Korinthe kwam, het fundament heeft gelegd. Anderen zullen voortbouwen op het fundament dat Paulus daar heeft gelegd. En in deze context is Apollos duidelijk een van die anderen die hij op het oog heeft.

Maar er bestaat de mogelijkheid om verkeerd te bouwen of goed te bouwen. Een ware dienaar van het Evangelie bouwt misschien geen bijzonder goed bouwwerk en kan toch behouden worden, maar hij zal worden beloond voor hoe goed hij de gemeente heeft gebouwd.

Dit zegt niet dat je nog steeds behouden kunt worden als je eropuit gaat en een zondig leven leidt. Het zegt dat sommige dienaren geen bijzonder goede gemeenten bouwen. Doordat ze hun werk niet beter hebben gedaan, zijn ze de beloningen misgelopen die ze hadden kunnen krijgen als ze, geestelijk gesproken, een beter bouwwerk hadden gebouwd.

23

Goud en stro als beelden van mensen

Bouwen op de juiste manier, zoals een dienaar dat behoort te doen, is bouwen met goud, zilver en edelstenen. De verkeerde manier van bouwen, die geen stand zal houden, is wanneer een dienaar de gemeente bouwt met hout, hooi en stoppels. Het is heel moeilijk om precies te weten waar hout, hooi en stoppels voor staan, of waar goud, zilver en edelstenen voor staan. Enerzijds zouden ze soorten mensen kunnen voorstellen. Want in Maleachi hoofdstuk 3, ik geloof dat het daar staat — ja, Maleachi hoofdstuk 3 — wordt over het trouwe overblijfsel van Israël, dat in zijn afvallige generatie bijzonder uit de toon viel, gezegd:

Dan spreken zij die de HEERE vrezen, ieder tot zijn naaste: De HEERE slaat er acht op en luistert. Er is een gedenkboek geschreven voor Zijn aangezicht, voor wie de HEERE vrezen en wie Zijn Naam hoogachten.

MALEACHI 3:16

Bijzonder uit de toon in hun afvallige generatie. Er staat:

de mensen die ontzag hadden voor de Heer, praatten vaak met elkaar.

Dit is Maleachi 3:16 en 17. Er staat:

Dan spreken zij die de HEERE vrezen, ieder tot zijn naaste: De HEERE slaat er acht op en luistert. Er is een gedenkboek geschreven voor Zijn aangezicht, voor wie de HEERE vrezen en wie Zijn Naam hoogachten. En zij zullen voor Mij, zegt de HEERE van de legermachten, op de dag die Ik maken zal, een persoonlijk eigendom zijn. Ik zal hen sparen, zoals een man zijn zoon spaart die hem dient.

MALEACHI 3:16-17

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft in Maleachi 3:17 ‘My jewels’, oftewel ‘Mijn juwelen’. De aangehaalde Nederlandse vertaling heeft ‘een persoonlijk eigendom’.]

Met andere woorden, Gods volk is voor Hem als juwelen, als goud, zilver en edelstenen. De beproeving van ons geloof wordt zeker vergeleken met het zuiveren van goud in ons karakter. Goud, zilver en edelstenen kunnen een beeld zijn van ware heiligen, van ware gelovigen. Terwijl hout, hooi en stoppels in sommige profetische passages, bijvoorbeeld herhaaldelijk in Jesaja, zondaars en opstandelingen tegen God voorstellen. Die worden beschouwd als dorens en stoppels die verbrand moeten worden. Dat beeld komt heel vaak voor, vooral in Jesaja: goddeloze mensen worden beschouwd als dorens en stoppels en onkruid enzovoort. Brandbaar spul.

24

Gemeentegroei en concessies aan de boodschap

Het is mogelijk dat Paulus zegt dat je een gemeente kunt opbouwen met echte bekeerlingen — goud, zilver en edelstenen — of dat je een gemeente kunt opbouwen met onechte bekeerlingen — hout, hooi en stoppels. Zo kun je trouwens een grote gemeente bouwen, want het materiaal is goedkoop. Het zal niet zo'n snelgroeiend

project worden als je moet wachten tot je goud, zilver en edelstenen hebt, want die zijn zeldzamer. In sommige gevallen kun je sneller een grotere, indrukwekkendere gemeente bouwen als je bereid bent goedkopere materialen te gebruiken.

Maar sommige mensen bouwen het huis niet met stenen, maar met hout, hooi en stoppels. Er zijn mensen die de gemeente groter zouden maken door de boodschap uit te hollen en mensen aan te trekken die helemaal geen echte discipelen zijn. Mensen die komen omdat hun wordt verteld dat ze alles kunnen hebben wat de wereld biedt en toch de hemel toegezegd kunnen krijgen. Of mensen die vanuit een of andere zelfzuchtige motivatie tot de gemeente worden aangetrokken. Zo kun je grote gemeenten krijgen.

Maar als je een veeleisender boodschap predikt, of iets dat meer overeenkomt met wat Jezus predikte — een boodschap over de heerschappij van Christus en over discipelschap, met alles wat dat kost enzovoort — dan zul je merken dat er minder mensen zijn die daarop willen ingaan. Want Jezus zei:

maar de poort is nauw en de weg is smal die naar het leven leidt,
en weinigen zijn er die hem vinden.

MATTHEÛS 7:14

Je zult niet zo'n grote gemeente hebben. De verleiding zal natuurlijk zijn om meer mensen aan te trekken. En om dat te doen moet je de boodschap uithollen, en dan krijg je goedkopere materialen. Je krijgt waar je voor betaalt.

Veel gemeenten zijn groot en indrukwekkend geworden door concessies te doen aan de boodschap. Het is mogelijk dat Paulus bedoelde dat Apollos dit in zekere mate had gedaan, door mensen aan te spreken op wat ze graag horen: filosofie en wijsheid van menselijke aard. Nogmaals, ik wil Apollos niets verwijten, want ik weet niet of Paulus dit zei. Maar het lijkt me mogelijk dat hij erop zinspeelt dat Apollos misschien wel bouwt, maar misschien niet met het juiste materiaal bouwt. Misschien zorgt hij wel

voor groei van de gemeente, maar spreekt hij mensen aan op hun vleselijke wijsheid en hun vleselijke voorkeuren, in plaats van als het ware de dwaasheid van het kruis te prediken, die voor velen een aanstoot is.

wij echter prediken Christus, de Gekruisigde, voor de Joden een struikelblok en voor de Grieken een dwaasheid. Maar voor hen die geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, prediken wij Christus, de kracht van God en de wijsheid van God.

1 KORINTHE 1:23-24

De geroepenen zijn minder talrijk dan de wereld. Je kunt de gemeente opbouwen door dingen aan te passen om de wereld meer aan te trekken. Daarvoor moet je wat compromissen sluiten, maar dan heb je iets moois om te laten zien, in elk geval tot de oordeelsdag. Maar een gemeente die niet uit echte bekeerlingen bestaat, zal heel weinig overhouden nadat ze met vuur beproefd is.

25

Het vuur beproeft het werk van de bouwers

Dat vuur zou de oordeelsdag kunnen betekenen. Het zou zelfs kunnen slaan op tijden van vervolging en moeilijkheden, want veel van de zaden die op steenachtige grond vielen, groeiden goed en zagen er goed uit totdat de zon kwam en ze verschroeide. Dat stond voor vervolging en moeilijkheden vanwege het Woord. Het is moeilijk om precies te weten wat deze beproeving is. Is het de oordeelsdag, of is het iets wat korter duurt, zoals gewoon de beproevingen van dit leven?

Je kunt een grote gemeente opbouwen van mensen die niet toegewijd zijn. Maar wanneer vervolging en verdrukking komen, wordt de gemeente een stuk kleiner als ze uit zulke mensen is opgebouwd. Maar als je een gemeente bouwt met goud, zilver en edelstenen, dan blijft ze bestaan en doorstaat ze zulke beproevingen.

Dat is één mogelijke betekenis: dat hout, hooi en stoppels voor het ene soort mensen staan, en goud, zilver en edelstenen voor een ander soort mensen. Een andere manier om ernaar te kijken is dat het twee verschillende soorten prediking zijn, of soorten leer, of wat dan ook. Zuivere leer, die trouw is aan wat God heeft geopenbaard, enzovoort, is als goud, zilver en edelstenen en bouwt de gemeente op een blijvende manier op. Het onderwijzen van menselijke leringen en menselijke wijsheid zou je kunnen zien als hout, hooi en stoppels. Dat bouwt de gemeente niet op een blijvende manier op.

Misschien worden beide bedoeld. Het is niet duidelijk hoe Paulus precies wil dat die beeldspraak wordt uitgelegd, maar hij zegt duidelijk dat dienaren het niet allemaal goed doen. Velen van hen zijn werkelijk behouden en zullen behouden worden, ook als ze in het oordeel alles verliezen. Ook als hun werk verbrandt, zijn velen van hen werkelijk behouden mensen. Ze leven niet in zonde. Ze leiden een rechtvaardig leven, maar hun beleid, hun methoden om de gemeente op te bouwen, kunnen zo gebrekkig zijn dat ze na hun vele jaren van arbeid geen resultaat kunnen laten zien wanneer hun werk wordt beproefd. Hij zegt dat degenen die aan de tempel van God bouwen, aan iets bouwen wat heilig is. Dat moet met ontzag, eerbied en vrees gebeuren.

Als iemand de tempel van God te gronde richt, zal God hem te gronde richten, want de tempel van God is heilig, en deze tempel bent u.

1 KORINTHE 3:17

Dus waarschuwt hij natuurlijk dat degenen die de gemeente opbouwen, degenen die dienaren zijn, die onderwijzen en evangeliseren, ervoor moeten zorgen dat ze het niet op een andere manier doen. Ze kunnen maar beter volgens het voorbeeld bouwen, zoals de tabernakel gebouwd moest worden. Ze moeten zich niet aanpassen aan de wereld door de boodschap aantrekkelijker te maken voor de menselijke wijsheid of iets dergelijks.

26

Gods wijsheid en de dwaasheid van het kruis

Nu vers 18:

Laat niemand zichzelf bedriegen. Als iemand onder u denkt dat hij wijs is in deze wereld, laat hij dwaas worden, opdat hij wijs zal worden.

1 KORINTHE 3:18

In vers 19 gaat hij verder: 'Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid bij God, want er staat geschreven: Hij vangt de wijzen in hun sluwheid.' Dat laatste citaat komt uit Job 5:13. En opnieuw, nu met een citaat uit Psalm 94:11, zegt hij:

De HEERE kent de gedachten van de mens: vluchtig zijn ze.

PSALMEN 94:11

God is wijzer dan de wijzen. Hij vangt wijze mensen in hun eigen sluwheid. Hij weet dat hun wijsheid in werkelijkheid lege wijsheid is. Het stelt niets voor.

Laat daarom niemand roemen in mensen, want alles is van u: hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Kefas, hetzij de wereld, hetzij het leven, hetzij de dood, hetzij tegenwoordige dingen, hetzij toekomstige dingen, alles is van u. U echter bent van Christus en Christus is van God.

1 KORINTHE 3:21-23

Wat hij hier zegt, gezien wat hij heeft gezegd over zijn bediening en die van Apollos, is dit: pas op als je een van die mensen bent die de voorkeur geven aan Apollos omdat je graag de reputatie wilt hebben dat je wijs bent in deze wereld.

Dan volg je de verkeerde wijsheid. De wijsheid van God is niet de wijsheid van de vorsten van deze tijd. Het is een andere wijsheid. Het is een verborgen wijsheid. Het is een geopenbaarde wijsheid. Ze hangt af van andere dingen dan verstand en filosofie.

Sterker nog, die persoon kan maar beter omarmen wat de wereld als dwaas ziet, namelijk de prediking van het kruis. Paulus zegt:

Want het woord van het kruis is voor hen die verloren gaan wel dwaasheid, maar voor ons die behouden worden, is het een kracht van God.

1 KORINTHE 1:18

En hij zegt:

Laat niemand zichzelf bedriegen. Als iemand onder u denkt dat hij wijs is in deze wereld, laat hij dwaas worden, opdat hij wijs zal worden.

1 KORINTHE 3:18

Dat betekent eenvoudig dat hij de dwaasheid van het kruis moet omarmen. Laat hij de boodschap van het kruis omarmen. Daardoor zal hij in de ogen van mensen niet wijs lijken, maar zal hij een dwaas lijken voor degenen die verloren gaan. Laat hij, met andere woorden, aanvaarden dat hij als een dwaas voor Christus wordt gezien, in plaats van te proberen door de heidense wereld bewonderd te worden als intellectueel en wijs, enzovoort.

Ga je gang; laat de wereld maar denken dat je dwaas bent. Je zult werkelijk wijs zijn als je Gods wijsheid omarmt, al zal de wereld die als dwaasheid zien. Hij zegt:

Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid bij God, want er staat geschreven: Hij vangt de wijzen in hun sluwheid.

1 KORINTHE 3:19

De wijsheid van God is dwaasheid voor de wereld. Dat heeft hij al gezegd. Zij die verloren gaan, zien de wijsheid van God, de prediking van het kruis, als dwaasheid. Maar omgekeerd is de wijsheid van de wereld, wat God betreft, dwaasheid. Hij heeft eerder in hoofdstuk 1 al gezegd:

Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen en het zwakke van God is sterker dan de mensen.

1 KORINTHE 1:25

Hoofdstuk 1, vers 25. Dat betekent dat Gods schijnbaar dwaze boodschap van Christus werkelijk wijs is. Die is werkelijk wijzer dan mensen beseffen. Die is wijzer dan de grootste menselijke wijsheid.

Denk je dat God zo naar ons kijkt? Nou, in vers 18 roept hij ons op om nederig te zijn, ja. Ik weet niet of hij dat belooft wanneer hij zegt:

zodat jullie wijs worden.

Stel dat je aanvaardt dat je in de samenleving als dwaas wordt bestempeld omdat je voor Christus en het Evangelie staat. Ik denk niet dat hij daarmee noodzakelijkerwijs zegt dat God je aanzien zal geven in de ogen van de wereld door je wijs en eerlijk en wijs te maken. Het is wijs om dat te doen, toch? Er staat niet dat je noodzakelijkerwijs verhoogd zult worden in de ogen van de mensen voor wie je je hebt vernederd. Ik weet niet of dat elders werd onderwezen. Ik denk dat het daar in een andere betekenis was. Maar ja, hij zegt wel: verneder jezelf.

Wees niet wijs in je eigen ogen: vrees de HEERE en keer je af van het kwade.

SPREUKEN 3:7

Erken gewoon dat het Evangelie de wereld dwaas toeschijnt. En als je in verbinding wilt staan met de wijsheid van God, zul je een dwaas moeten zijn in de ogen van de wereld. Aanvaard het gewoon.

27

Alles is van u, maar u bent van Christus

Hij zegt in vers 21:

Laat daarom niemand roemen in mensen, want alles is van u:

1 KORINTHE 3:21

Dat wil zeggen: laat niemand zich erop beroemen dat hij bij Paulus of bij Apollos of bij Kefas hoort. Beroem je erop dat je bij Christus hoort als lid van Zijn lichaam. Hij zegt:

Want alles is van jullie.

Het is duidelijk dat het betekent dat alle dingen tot jullie nut zijn. Het zou jammer zijn als je dacht dat bij Paulus horen uitsloot dat je bij Apollos hoorde, want dan zou je alleen Paulus of Apollos als je leraar hebben. Maar als je jezelf ziet als iemand die bij Christus hoort, en deze beide mannen als arbeiders in dezelfde ploeg, dan werken Paulus en Apollos en Kefas en alle anderen allemaal voor jouw welzijn. Als je je afscheidt en een afzonderlijk kerkgenootschap vormt onder jouw leraar, dan is jouw leraar alles wat je zult hebben. Als alle leraren binnen dezelfde gemeente worden aanvaard, ook al hebben ze verschillende stijlen of verschillende inzichten, zal de gemeente van hen allemaal profiteren. Alle dingen zijn van jullie, niet alleen Paulus of alleen Apollos, maar Paulus en Apollos en Kefas.

Zelfs de wereld is tot jouw nut. Jezus zei in Johannes 17:

Ik bid niet dat U hen uit de wereld wegneemt, maar dat U hen bewaart voor de boze.

JOHANNES 17:15

Ik heb vaak gewenst dat Hij dat niet had gebeden. Heere, ik wil dat U mij uit de wereld wegneemt. Waarom bad Jezus dat Hij mij niet uit de wereld zou wegnemen? Omdat ik de wereld nodig heb. Mijn ervaringen in deze wereld maken mij volmaakt. Het lijden enzovoort wordt gebruikt om mij tot volwassenheid te brengen. De wereld is iets

kwaads, maar zelfs die is tot ons nut. De reden dat we hier zijn, is dat die van ons is. Die is tot ons nut. Dit leven en de dood zelf, of dingen die er nu zijn of nog moeten komen, zijn allemaal tot ons nut.

En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn.

ROMEINEN 8:28

Daarom moeten we genieten van de weldaden die God ons gegeven heeft.

Verder betekent:

U echter bent van Christus en Christus is van God.

1 KORINTHE 3:23

in vers 23 dat, als Paulus en Apollos en Kefas er tot jullie nut zijn, jullie er niet tot hun nut zijn, maar tot nut van Christus. Jullie zijn er niet om het kerkgenootschap van Paulus of het kerkgenootschap van Apollos op te bouwen, maar om Christus van nut te zijn. Jullie zijn van Hem, en Christus is natuurlijk Gods Zoon.

28

Trouwe beheerders van Gods geheimenissen

Hoofdstuk 4 gaat verder:

Zo moeten mensen ons zien, Dat wil zeggen: Paulus en Apollos. Bedenk dat hij de vraag stelde in vers 5 van hoofdstuk 3. Hoofdstuk 3:5 zegt:

Wie is Paulus dan, en wie is Apollos, anders dan dienaren, door wie u tot geloof gekomen bent, en dat zoals de Heere aan ieder van hen gegeven heeft?

1 KORINTHE 3:5

Hij beantwoordde die in vers 9:

Want Gods medearbeiders zijn wíj. Gods akker en Gods bouwwerk bent ú.

1 KORINTHE 3:9

Nu gaat hij in vers 1 van hoofdstuk 4 verder in op hoe je moet denken over wie Apollos en Paulus zijn:

Laat ieder mens ons zó beschouwen, namelijk als dienaren van Christus en beheerders van de geheimenissen van God.

1 KORINTHE 4:1

Ofwel: denk op deze manier over ons:

als dienaren van Christus en beheerders van de geheimen van God.

Hij noemde eerder, in hoofdstuk 2, het geheimenis dat aan hen geopenbaard was. Hij spreekt over het geheimenis van God in hoofdstuk 2, vers 7. In vers 10 zegt hij:

Aan ons echter heeft God het geopenbaard door Zijn Geest. De Geest immers onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God.

1 KORINTHE 2:10

Dus de geheimenissen van God zijn aan ons geopenbaard. Wat doen we er nu mee? We zijn er rentmeesters van. We moeten ze gebruiken. We moeten ze uiteenzetten. We moeten ze delen. We moeten ze goed gebruiken. We moeten zo vruchtbaar mogelijk zijn met wat ons is getoond. Dat betekent dat we bepaalde strategieën en methoden moeten gebruiken om ze uiteen te zetten. We moeten ervoor zorgen dat we ze aan zo veel mogelijk mensen doorgeven. Daar hoort een zeker rentmeesterschap bij, net als bij geld. Er is een rentmeesterschap over de waarheid die we kennen.

Paulus zegt:

Apollos en ik kennen de geheimen van God, en wij beheren die alleen maar.

Een rentmeester is een slaaf, dus verhef ons niet. Wij zijn alleen maar rentmeesters van God, van Zijn geheimenissen.

En verder wordt van de beheerders verlangd dat zij betrouwbaar blijken te zijn.

1 KORINTHE 4:2

Van een rentmeester wordt niet vereist dat hij succesvol is, alleen dat hij trouw is. Een rentmeester die geen succes heeft omdat hij onbekwaam is, kan worden vervangen, maar het zal hem niet worden aangerekend. Als hij onbekwaam is, als hij niet in huis heeft wat ervoor nodig is, als hij niet kan rekenen en geen boekhouder kan zijn, dan zal hij worden vervangen door iemand die dat wel kan. Het is geen schande om vervangen te worden omdat je geen succes had.

Maar als je werd vervangen omdat je ontrouw was, omdat je de goederen van je meester verkwistte, of omdat je de dingen niet deed zoals je meester het wilde en weigerde te doen wat je had kunnen doen, dan was je een ontrouwe dienaar. Dat is wel een schande. Een dienaar, een rentmeester, hoort bovenal trouw te zijn. Als hij succesvol is, mooi. Maar als hij trouw is en geen succes heeft — als Paulus ergens naartoe gaat en trouw het Evangelie brengt en er maar heel weinig mensen tot behoud komen — dan is dat in orde, zolang hij trouw is geweest.

Een rentmeester van de waarheid zou daarentegen kunnen denken: 'Door een beetje af te doen aan de waarheid kan ik meer succes hebben. Door af te doen aan de waarheid zal ik meer mensen aantrekken', of iets dergelijks. Paulus zegt: 'Luister, Apollos en ik, en ieder ander die het Evangelie predikt, zijn rentmeesters van deze waarheden, en we moeten trouw zijn aan God. Of wat we aanbieden succes heeft, hebben we niet in de hand. Onze eigen trouw wel.'

29

Zelfonderzoek en Gods oordeel over motieven

Hij zegt:

Maar het betekent zeer weinig voor mij dat ik door u beoordeeld word of door enig menselijk oordeel. Ja, ik beoordeel ook mijzelf niet.

1 KORINTHE 4:3

Blijkbaar spreekt hij over een situatie waarvan hij op de hoogte is. Misschien hebben degenen die verdeeld zijn geraakt niet gezegd: 'Ik hoor bij Paulus', maar: 'Ik hoor bij Apollos.' Misschien deden ze dat omdat ze vonden dat Paulus niet zo slim is of zijn zaken niet zo goed op orde heeft als Apollos. Ze hebben zich een bepaald oordeel over Paulus gevormd, maar het is niet op waarheid gebaseerd. Ze beoordelen hem niet op zijn trouw, maar op zijn aantrekkingskracht of iets dergelijks. Hij zegt: 'Als jullie mij op die manier beoordelen, dan is dat een menselijk oordeel. Het stoort me niet. Het betekent weinig voor mij als jullie dat doen. Sterker nog, ik beoordeel mezelf niet eens op die manier.' Nu weten we dat dit niet betekent dat we onszelf in geen enkel opzicht zouden moeten beoordelen, want Paulus zegt ergens anders:

Want als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden.

1 KORINTHE 11:31

Hij zegt in 1 Korinthe 11:31 dat we onszelf moeten beoordelen. Ook zegt hij in 2 Korinthe:

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent, beproef uzelf. Of weet u niet van uzelf dat Jezus Christus in u is? Of het moet zijn dat u op enigerlei wijze verwerpelijk bent.

2 KORINTHE 13:5

Het is duidelijk dat zelfbeoordeling noodzakelijk is.

Maar wanneer hij zegt:

Ik beoordeel mezelf niet eens, ...dan bedoelt hij dat in de zin waarin die mensen hem naar het uiterlijk beoordelen. Ze beoordeelden Paulus naar een of andere vleselijke maatstaf en mochten hem daarom niet, of waren niet onder de indruk van hem. Hij zegt: 'Ik kan mezelf niet eens naar die maatstaven beoordelen. Ik weet niet zo goed als God wat er in mijn eigen hart is.' Het uiteindelijke oordeel over de motieven en over de trouw van een rentmeester zal voor Gods rechtbank plaatsvinden.

Hij zegt:

Want ik ben mij van niets bewust, maar daardoor ben ik nog niet gerechtvaardigd. Wie mij echter beoordeelt, is de Heere.

1 KORINTHE 4:4

Dat wil zeggen: als ik mezelf onderzoek, zie ik bij mezelf geen verkeerde motieven. Ik zie geen ontrouw aan mijn opdracht. Maar alleen omdat ik het niet zie, betekent dat nog niet dat het er niet is. Ik zie niet alles. Alleen God ziet alles. Hij zegt:

Ik ben me er niet van bewust dat ik iets verkeerd heb gedaan, maar dat betekent nog niet dat ik vrijuit ga, want het is de Heer die mij beoordeelt.

Uiteindelijk leg ik verantwoording af aan God, en het kan me niet schelen wat jullie ervan vinden.

30

God beoordeelt en beloont op Zijn tijd

Hij zegt:

Oordeel daarom niets vóór de tijd, totdat de Heere komt. Hij zal ook wat in de duisternis verborgen is aan het licht brengen, en de voornemens van het hart openbaar maken. En dan zal ieder van God lof ontvangen.

1 KORINTHE 4:5

...of zijn beloning, van God.

Toen hij over de gemeente sprak als een akker en als een gebouw, zei hij dat de arbeiders op deze akker hun beloning voor hun werk zullen ontvangen. Dat zei hij in vers 8:

En hij die plant en hij die begiet, zijn één, maar ieder zal zijn eigen loon ontvangen overeenkomstig zijn eigen inspanning.

1 KORINTHE 3:8

En toen hij het in vers 14 over het gebouw had, zei hij eveneens:

Of nu iemand op dit fundament bouwt met goud, zilver, edelstenen, hout, hooi of stro, ieders werk zal openbaar worden. De dag zal het namelijk duidelijk maken, omdat die in vuur verschijnt. En hoe ieders werk is, zal het vuur beproeven. Als iemands werk dat hij op het fundament gebouwd heeft, standhoudt, zal hij loon ontvangen. Als iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden. Hijzelf echter zal behouden worden, maar wel zo: als door vuur heen.

1 KORINTHE 3:12-15

Hij heeft het over de verschillende beloningen die uiteindelijk zullen worden gegeven aan degenen die trouw zijn geweest in het bouwen en planten en het verzorgen van de akker en het gebouw. Die beloning vindt uiteindelijk aan het einde plaats. Aan het einde van de dag wordt er uitbetaald. Beoordeel niemand voortijdig. Aan het einde van de tijd zal God aan het licht brengen wat Hij werkelijk van elk van Zijn dienaren vindt. De beloning die zij bij het oordeel ontvangen, zal je duidelijk maken wie er trouw was en wie niet.

Er kan vandaag iemand zijn die in de bediening heel succesvol is als je naar werelds succes kijkt, en wij kunnen daar eigenlijk niet over oordelen. We weten niet of die persoon God trouw is of niet. Of er kan iemand zijn die niet succesvol lijkt te zijn. Ook dan kunnen we niet oordelen. Maar op de oordeelsdag, wanneer God de arbeiders beloont, zullen we weten van wie God onder de indruk was en van wie Hij niet onder de indruk was. We zullen weten wie Hij als een trouwe rentmeester beschouwde en wie Hij niet als een trouwe rentmeester beschouwde.

Als wij rentmeesters van God zijn, moeten we er natuurlijk voor zorgen dat we trouwe rentmeesters zijn. Want of we nu succesvol zijn in de ogen van de wereld of niet, of indruk maken in de ogen van de wereld of niet, trouw is wat aan het einde van de dag beloond zal worden.

31

Trouw in dit leven en taken in de eeuwigheid

Hoe zit het dan met de Schrift die zegt:

Zijn heer zei tegen hem: Goed gedaan, goede en trouwe dienaar, over weinig bent u trouw geweest, over veel zal ik u aanstellen; ga in, in de vreugde van uw heer.

MATTHEÛS 25:21

Dus moeten we hen toch beoordelen?

Die uitspraak staat in de context van de gelijkenis van de talenten. Daar gaat het over mensen die in dit leven trouw omgaan met de mogelijkheden die God hun heeft gegeven. Als ze daar trouw mee omgaan, zal Hij hun, wanneer Hij komt, meer gezag geven over tien steden, of wat dan ook, volgens de gelijkenis. Als ze trouw waren in het geringste, zal Hij hun meer geven.

Ik denk dat Hij het niet heeft over iemand in dit leven een hogere positie in de bediening geven: als iemand trouw is in een kleine bediening, geef je hem een grotere bediening. Hoewel het principe natuurlijk wel van toepassing zou kunnen zijn als een groep oudsten moest beslissen: 'Zullen we deze persoon deze verantwoordelijkheid geven?' En het is heel duidelijk dat hij al een zekere mate van verantwoordelijkheid heeft gehad en daar slecht mee is omgegaan, daarin niet trouw is geweest en die heeft verwaarloosd. Dan zul je hem uiteraard niet bevorderen als hij in het geringste ontrouw is geweest.

Maar de eigenlijke uitspraak daarover heeft volgens mij te maken met beloningen aan het einde van de dag, wanneer Jezus terugkomt. Jezus zegt:

Je bent trouw geweest in het kleine; Ik zal je de leiding geven over veel.

Dat is wanneer de heer komt om met al zijn dienaren af te rekenen. Ik vat dat op als het moment waarop Jezus terugkomt.

De trouw die we tonen in het beheren van wat God ons in dit leven toevertrouwt, zal bepalen hoeveel gezag Hij ons geeft, of welk woord Hij daarvoor ook gebruikt, of welk rentmeesterschap Hij ons in de eeuwigheid geeft, als we daarin trouw zijn. De Bijbel zegt uiteraard dat we met Christus zullen regeren. We weten niet precies waarover we zullen regeren of over wie we zullen regeren, maar we zullen met een of andere activiteit bezig zijn. We zullen niet alleen maar op wolken zitten en op harpen spelen. We zullen de hele eeuwigheid met een of ander werk bezig zijn. Dit leven is een selectieproces om vast te stellen aan wie er voor de eeuwigheid werk zal worden toevertrouwd. Degenen die ontrouw zijn in het werk dat we hun nu hebben gegeven, zullen niet veel verantwoordelijkheid toevertrouwd krijgen. Ik weet niet wat die verantwoordelijkheden zijn. Ik vermoed dat we zullen moeten wachten om daarachter

te komen. Maar Jezus geeft aan dat de heer, toen hij terugkwam — dit is Mattheüs 25 — met zijn dienaren afrekende, de rekeningen vereffende en sommigen van hen een hogere gezagspositie gaf dan ze daarvoor hadden.

Hoe dan ook, Paulus zegt dat het voorbarig is om over iemand te oordelen, vooral om een negatief oordeel over hem te vellen. God zal op Zijn tijd degenen over wie Hij tevreden is een hogere positie geven en belonen, en ik vermoed dat we daarop moeten wachten.

32

Leraren niet boven hun plaats verheffen

Nu vers 6:

Deze dingen nu, broeders, heb ik ter wille van u op mijzelf en Apollos toegepast, met de bedoeling dat u van ons leert niets te bedenken boven wat er geschreven staat, opdat niemand zich ten gunste van de een boven de ander verheft.

1 KORINTHE 4:6

Hij maakt het dus heel duidelijk. Tot nu toe hadden deze voorbeelden betrekking op hem en Apollos. Waarom? Omdat Paulus en Apollos in de gedachten van de mensen waren verheven tot een positie die ze niet bekleedden. Alsof ze stichters van afzonderlijke bewegingen waren, alsof ze heren of rabbi's waren die men moest volgen. En Paulus zegt: nee. Jezus is de Heere, Jezus is de Rabbi, Jezus is de Stichter van de beweging. Wij zijn alleen maar slaven, rentmeesters, dienaren die aan het project werken. En ik heb deze beeldspraak over Apollos en mij gebruikt ter wille van jullie.

Wanneer hij zegt:

‘Ik heb mezelf en Apollos als voorbeeld gebruikt’, bedoelt hij de beeldspraak die hij in hoofdstuk 3 gebruikte over de akker en het gebouw, en meer onlangs in hoofdstuk 4 over rentmeesters in een huishouding.

[Vertalersnoot: De gebruikte Engelse vertaling heeft hier ‘figuratively transferred’, wat de verwijzing naar beeldspraak expliciet maakt. De aangehaalde Nederlandse vertaling heeft ‘toegepast’.] Hij heeft drie verschillende voorbeelden gebruikt om duidelijk te helpen maken wat hun functie werkelijk is. Ze zijn dienaren op een akker, ze zijn bouwers van een gebouw, ze zijn rentmeesters in een huishouding. En hij zegt:

Dat heb ik voor jullie gedaan, zodat jullie van ons leren om niet verder te gaan dan wat er geschreven staat, en niemand van jullie zich beter voelt dan een ander omdat hij achter de ene of de andere leider staat.

De gedachte hier is dus dat je een te hoge dunk kunt hebben van Apollos of Paulus. En dan word je opgeblazen en raak je onderling verdeeld, omdat je denkt dat jouw leraar beter is dan de leraar van die ander, en dat jouw gemeente dus beter is dan die gemeente. En daarover word je opgeblazen en raak je verdeeld. Hij zegt: dat probeer ik te voorkomen. Ik probeer dit duidelijk te maken, zodat jullie niet verder denken dan wat er geschreven staat.

Maar waar staat dat geschreven? Waarschijnlijk eerder in deze brief, de dingen die hij zojuist heeft geschreven. Hij zegt: ik wil niet dat jullie hoger over ons denken dan wat ik zojuist in het vorige hoofdstuk schriftelijk heb beschreven. Ik wil dat jullie ons precies zo hoog aanslaan, en niet hoger dan dat.

33

Alles ontvangen uit genade: geen reden tot roem

En vers 7 zegt:

Want wie maakt onderscheid tussen u? En wat hebt u dat u niet hebt ontvangen? En als u het ook ontvangen hebt, waarom roemt u alsof u het niet ontvangen had?

1 KORINTHE 4:7

Als je tot de gemeente van Apollos of de gemeente van Paulus behoort, voel je je anders, voel je je beter. Hoogmoed verdeelt christenen. En je hebt het gevoel dat je op de een of andere manier beter bent dan de mensen die tot een andere gemeente behoren. Jij zit in een gemeente die de gaven van de Geest heeft. Iemand anders zit in een gemeente die die niet heeft. En je haalt als pinkstergelovige je neus op voor de niet-charismatischen en zegt: 'Ach, een minderwaardig ras zonder de wet.' En misschien ben je natuurlijk geen aanhanger van de bedelingenleer en is iemand anders dat wel. Dan vind je jezelf in je hoogmoed een beter mens dan die ander, omdat jij die geheimenissen van de eschatologie, of wat dan ook, beter begrijpt dan hij.

Als je anders bent, wie heeft je dan anders gemaakt? Of, om het anders te zeggen: als je een voordeel hebt boven iemand anders, als je de dingen inderdaad helderder ziet dan die ander, wie heeft je dat voordeel dan gegeven? Heb je het verdiend? Heb je meer gedaan om het te verdienen dan de mensen die het niet hebben? Als er een verschil is tussen jou en hen, aan wie is dat verschil dan te danken? Zeker niet aan jou.

Hij zegt:

Wie maakt jou anders dan een ander? En wat heb je dat je niet gekregen hebt?

Dat wil zeggen: je hebt het van God als een geschenk ontvangen, iets wat je niet hebt verdiend.

Dat wil zeggen: als een geschenk.

Waarom vind je jezelf beter dan iemand anders, alsof je de dingen die jou beter maken dan die ander zelf hebt verdiend, of er recht op hebt, of ze zelf tot stand hebt gebracht? Als je al beter bent.

Nu ga ik niet zeggen dat sommige mensen niet beter zijn dan anderen, of geen grotere voordelen hebben. Sommigen wel. Sommige mensen zijn beslist slimmer dan anderen. Sommige mensen zien er beter uit dan anderen. Sommige mensen zijn geestelijker dan anderen. Sommige mensen zijn sportiever dan anderen. Zelfs van nature zijn ze meer begaafd dan anderen. Sommige mensen hebben het voordeel gehad dat ze langer onderwijs in het Evangelie hebben ontvangen dan anderen.

Daardoor hebben ze meer jaren ervaring dan anderen die er pas later in hun leven kennis mee hebben gemaakt. Sommigen hebben betere leraren gehad dan anderen, en daarom is hun begrip van geestelijke dingen beter dan dat van iemand anders.

Er bestaan verschillen. Er zijn mensen die voordelen hebben. Er zijn mensen die, gemeten naar de beperkte maatstaf die ik heb genoemd, in die opzichten beter dan anderen genoemd zouden kunnen worden. Maar dat zijn precies de dingen die mensen hoogmoedig maken. Ze vergelijken zichzelf met anderen en vinden zichzelf beter, omdat die anderen minder hebben van datgene wat wij zo belangrijk vinden en zelf hebben.

Maar hij zegt: ook als dat waar is, als je inderdaad anders bent, wie heeft je dan zo gemaakt? Heb je je knappe uiterlijk verdiend, of je intelligentie, of de kans om in een christelijk land op te groeien? Of het voordeel dat je goed onderwijs hebt kunnen volgen, of wat dan ook? Wat je ook hebt dat je een voordeel heeft gegeven, het was Gods genade, het was Gods barmhartigheid. Je hebt het niet verdiend. Beroem je er dus niet op alsof je het op een andere manier, op eigen kracht, had verkregen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Korinthe 2:6
- 1 Korinthe 2:9
- 1 Korinthe 2:10
- Efeze 3:6
- 1 Korinthe 3:4
- 1 Korinthe 2:14
- 1 Korinthe 2:16
- 1 Korinthe 2:11
- Romeinen 1:20
- 1 Korinthe 2:9-10
- 1 Korinthe 2:12
- Lukas 16:15

- 2 Petrus 1:3
- 2 Timotheüs 3:16-17
- Psalmen 1:1
- Romeinen 12:2
- 1 Korinthe 2:13
- Johannes 16:12-13
- Hebreëën 5:13
- Hebreëën 5:14
- 2 Korinthe 3:6
- 2 Petrus 1:21
- Johannes 6:63
- 1 Korinthe 2:15
- 1 Korinthe 4:3
- 1 Korinthe 4:4
- 1 Timotheüs 1:9
- Galaten 5:22
- Galaten 5:22-23
- 1 Petrus 2:5
- Filippenzen 2:5
- 1 Korinthe 3:1
- 1 Korinthe 3:2
- 1 Korinthe 3:3
- 1 Korinthe 3:5
- 1 Korinthe 3:9
- 1 Korinthe 3:6-8
- 1 Korinthe 3:10
- 1 Korinthe 3:11
- 1 Korinthe 3:12
- 1 Korinthe 3:16-17
- 1 Korinthe 3:15
- Efeze 2:20
- Efeze 2:21-22
- Maleachi 3:16
- Maleachi 3:16-17

- Mattheüs 7:14
- 1 Korinthe 1:23-24
- 1 Korinthe 3:17
- 1 Korinthe 3:18
- Psalmen 94:11
- 1 Korinthe 3:21-23
- 1 Korinthe 1:18
- 1 Korinthe 3:19
- 1 Korinthe 1:25
- Spreuken 3:7
- 1 Korinthe 3:21
- Johannes 17:15
- Romeinen 8:28
- 1 Korinthe 3:23
- 1 Korinthe 4:1
- 1 Korinthe 4:2
- 1 Korinthe 11:31
- 2 Korinthe 13:5
- 1 Korinthe 4:5
- 1 Korinthe 3:8
- 1 Korinthe 3:12-15
- Mattheüs 25:21
- 1 Korinthe 4:6
- 1 Korinthe 4:7

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.